ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Ижтимоий-сиёсий шаҳар газетаси

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 137 (8.721) ◆ 1995 йил 24 ноябрь, жума ◆ Сотувда эркин нархда

БУГУНГИ КУН «ТО» «ТО» НАФАСИ

МАМЛАКАТИМИЗДА

❑ Ўзбекистон Республикасининг Президенти Ислом Каримов 22 ноябрь куни мамлакатимизга амалий ташриф билан келган Молдова Республикаси Бош вазири Андрей Сангелини қабул қилди.

❑ Кеча Австриянинг Ўзбекистондаги элчиси этиб тайинланган Вальтер Зигиль ҳамда Тожикистоннинг Ўзбекистондаги элчиси этиб тайинланган Тожиддин Мардонов Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовга ишонч ёрлиқларини топширдилар.

❑ Олий Мажлис Раиси Эркин Халилов Словакиянинг Ўзбекистондаги бош консули И. Мачишак ҳамда Жазоирнинг мамлакатимиздаги элчиси Бинамир Муҳанд Ақлини қабул қилди.

❑ Конрад Адэнауэр номидаги жамғарма ҳамда Ўзбекистон Президенти ҳузуридаги стратегик ва минтақалараро тадқиқотлар институти ҳамкорликда Тошкентда жамиятни демократлаштириш жараёнида оммавий ахборот воситаларининг вазифалари ва имкониятлари мавзуида халқаро анжуман ташкил этдилар.

❑ Тошкентда ўтказилган Марказий Осиё халқлари маданият арбоблари ассамблеяси иштирокчилари Жиззах шаҳрида бўлдилар.

❑ Ташқи ишлар вазирлигида Польша билан Ўзбекистон ўртасида 1995 йил 11 январда Варшавада имзоланган дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги шартномалар бўйича ратификация ёрлиқларини айирбошлаш маросими бўлиб ўтди.

❑ Республика прокуратурасида мамлакат прокуратураси терговчиларининг анжумани бўлиб ўтди.

ҲАМДЎСТЛИКДА

❑ Москвадаги Марказий клиника касалхонасида даволанаётган Борис Ельцин Чеченистон раҳбари Доку Завгаев билан учрашувда Чеченистон Россия таркибида алоҳида мақомга эга бўлиши кераклигини таъкидлади.

❑ Александр Лукашенко Беларуснинг Россия билан алоқалари жуда қалин бўлиб қолиши, лекин у президентлик лавозимини эгаллаб турган экан, Беларусь Россия билан қўшилиб, ягона давлат бўлмаслиги тўғрисида баёнот берди.

❑ Россия парламент сайловлари ўтказишга маблағлар йиғишда сиёсий партия ва сайлов блоклари ўртасида Владимир Жириновскийнинг Либерал-демократик партияси салмоқли натижаларга эришди. Ҳозирнинг ўзида бу партиянинг махсус фондига 10 миллиард рубль тушди. Пул тўплашда иккинчи ўринда бораётган ҳозирги мамлакат парламенти раҳбари Иван Рибкиннинг сайлов блоки ҳисобида эса 1 миллиард рубль бор.

❑ 22 ноябрдан бошлаб Тожикистонда аҳоли уй-жойларига бир кеча-кундузда 6 соат давомида электр токи беріляпти.

❑ Россия автомобиль корхоналарининг раҳбарлари учрашиб, мамлакатда ишлаб чиқарилаётган енгил автомобилларнинг нархини 10 фоизга арзонлаштириш, бу нархни яқин уч ой мобайнида оширмасликка аҳдлашиб олдилар.

❑ Спиртли ичимликлар истеъмол қилиш бўйича Россия Европада биринчи ўринни эгаллаб турибди. Ҳозир бу ерда ҳар бир катта ёшдаги эркак йилига ўрта ҳисобда 160-180 шиша арақ истеъмол қилаётган экан.

ХОРИЖДА

❑ Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Хавфсизлик Кенгаши собиқ Югославияга қарши иқтисодий жазо чораларини бекор қилди. Айни пайтда бу мамлакатга қурол-яроғ етказиб берилишига ҳам ижозат берилди.

❑ Қозоғистон Бош вазири Акелжон Қажегелдинов Лондонда Буюк Британия Бош вазири Жон Мейжор билан икки мамлакат ўртасидаги савдо-иқтисодий алоқаларни ривожлантириш юзасидан музокаралар ўтказди.

❑ Ҳокимият тепасида бўлган Бенжамин Мкапо яна Танзания Президенти этиб сайланди.

❑ Европа Иттифоқининг инсонпарварлик ёрдами кўрсатиш бўйича комиссияси иқтисодий аҳволи ғоят ночор бўлган Тожикистон аҳолисига 3 миллион экю миқдорида озиқ-овқат маҳсулотлари етказиб беришга қарор қилди. Қирғизистонга эса 1,8 миллион экю миқдорида инсонпарварлик ёрдами кўрсатилади.

Дил тубидан

ҒАМХЎРЛИК ИФОДАСИ

Келажагимиз умиди, ҳаётимиз гуллари — бу бизнинг фарзандларимиз. Келажаги буюк давлатимиз кўп жиҳатдан бугунги ёш авлодга боғлиқ. Шу боисдан ҳам Президентимиз ва ёш мустақил давлатимиз раҳбарияти болали оилаларни ижтимоий жиҳатдан ҳимоялашга алоҳида эътибор бермоқда. Куни кеча Республика Президентининг «Болали оилаларга давлатнинг ижтимоий ёрдамини кучайтириш тўғрисида» қабул қилган навбатдаги Фармони ана шу ғамхўрликнинг ифодасидир. Бу эса кўпчилик оналаримизни беҳад қувонтирди. Қуйида оналаримизнинг дил сўзларини ўқийсиз.

АРҒАМЧИГА ҚИЛ ҚУВВАТ

Малика ҲАЙДАРОВА, кўп болали она, уй бекаси:

— Болали уй бозор, деб бежиз айтишмаган. Айниқса бизнинг халқимиз болажон. Бугунги улкан ўзгаришлар юз бераётган пайтда бизга ўхшаган кўп болали оилаларга давлатимиз ғамхўрлиги ошаётганидан хурсандман. Маҳалламиз жамғармасидан ҳам байрамларда, баъзан оддий кунларда ҳам моддий ёрдам кўрсатишяпти. Куни кеча Президентимиз қабул қилган Фармон бизга ўхшаган кўп болали оилалар моддий аҳволини яхшилайди. Бунинг учун Президентимиз ва давлатимиз раҳбариятига миннатдорчилик билдираман.

СОҒЛОМ АВЛОД — СОҒЛОМ КЕЛАЖАК

Санобар ОДИЛОВА, ўқитувчи:

— Уч фарзанднинг онасиман. Ҳали улар ёш. Бирига у керак, бирига бу. «Болали оилаларга давлатнинг ижтимоий ёрдамини кучайтириш тўғрисида» Президентимиз қабул қилган Фармон болали оилалар моддий таъминотини яхшилашда мадад бўлиши мени жуда қувонтирди.

Моддий таъминотнинг яхшиланиши фарзандларимизнинг жисмонан соғлом ва бақувват бўлиб ўсишида муҳим омил бўлади. Бу эса ёш мустақил давлатимизнинг соғлом авлод — соғлом келажак, деган шиори рўёбга чиқа бошлаганидан далолат беради.

«Юлдуз» очиқ турдаги ҳиссадорлик жамиятининг конструкторлик бюросида меҳнат қилаётган ҳар бир конструктор ўз устида ишлаш, янги моделлар яратиш ва уни ишлаб чиқаришга жорий этиш учун бор маҳоратларини ишга солмоқда. Уларнинг ҳар бир ишлари даставвал тажриба цехида синовдан ўтказилади. Сиз суратда кўриб турган Ирина Боқиева ва Лейла Зайнутдиновалар ҳам шу жамоанинг етук ва малакали конструкторларидан ҳисобланади. Яратиладиган ҳар бир янги модель мана шундай чизмалардан таркиб топиб, вужудга келади.

МУҲИМ МАСАЛА

Ҳамза тумани ҳокимлиги ҳамда мавжуд маҳаллалар оқсоқолларининг навбатдаги тадбири ҳозирги кунда долзарб муаммо бўлиб бораётган балоғатга етмаган ёшлар масаласига бағишланди.

Тадбирда туман халқ таълими бўлимининг мудири Ислом Зокиров 9-синфни битирган ўғил-қизларнинг ўқишни битиргандан сўнг, уларнинг ҳаётдаги ўрни қандай бўлаётганлиги ҳақида ўз фикр-мулоҳазаларини билдириб, жумладан шундай деди:

— Туманимизда кўплаб саноат корхоналари бўлишига қарамай, ўқишни битирган, айниқса 9-синфни тугатган ёшлар кўпинча бекор қолишмоқда. Шунинг учун бу масалага алоҳида эътиборни қаратиб, жойларда ёшлар билан ишлаш учун шароитлар яратиб, уларни турли ҳунармандчилик ишлари билан банд этиш керак. Бу масалада маҳаллаларда қўшимча хоналар ажратилиб, турли хил тўгаракларнинг ишлашини таъминлашимиз лозим.

Туман ички ишлар бўлими бошлиғининг муовини Боқижон Алихонов, балоғатга етмаган ёшлар билан ишлаш бўлими нозири Собиржон Эшонхоновлар ҳозирги кунда бу борада қилинаётган ишлар ҳақида сўзладилар.

Туман ҳокимининг муовини Баҳодир Садриддинов ҳоким қарорига мувофиқ барча маҳаллалар гузарлари қошида балоғатга етмаган ёшлар билан ишлаш учун алоҳида хоналар ажратиш, ёшларнинг тўгаракларда иш олиб боришига керакли жойлар тайин этилиши шарт эканлиги ҳақида гапирди. 1 декабрга қадар айтиб ўтилган муаммолар ҳал этилиб, ажратилган хоналар учун халқ таълими бўлими томонидан керакли анжомлар ҳамда педагог-ташкилотчилар тайин этилишига ҳам келишиб олинди.

Гулчеҳра МАЛИКОВА.

МУСАВВИР АСАРЛАРИ НАМОЙИШИ

Ўзбекистон Давлат санъат музейида Қорақалпоғистон санъат музейи асосчиларидан бири, машҳур мўйқалам устаси А. Савицкий асарларининг кўргазмаси очилди. У кўпроқ тарихий мавзудаги, Қорақалпоғистон ва Ўзбекистон табиати, манзараси, унда истиқомат қилувчи кишиларнинг қиёфаларини чизган бўлиб асосан графика, рангтасвир, қалам-тасвир жанрларида ижод қилган. Унинг ижод намуналари орасида айниқса «Орол денгизи», «Тоғ манзаралари» асарлари маълум ва машҳурдир. Мазкур кўргазмада А. Савицкийнинг юздан ортиқ асарлари намойиш этилмоқда.

Дилмурод ИСМОИЛОВ.

Энг афзали — тотувлик

КОНСТИТУЦИЯ КУНИГА БАҒИШЛАБ

«Баткившина» украин маданият марказида Ўзбекистон Конституцияси кунига бағишланган «Меҳрибон уйда» номли тантанали байрам кечаси бўлиб ўтди.

Унда санъат усталари, ёшларнинг ижодий гуруҳлари, мусиқа мактабларининг муаллим ва ўқувчилари билан бир қаторда яҳудий, беларус, татар, рус маданият марказларидан вакиллар иштирок этишди. Украин оқсоқоллари Г. Харченко, В. Корнейчук, М. Кочмарик ва бошқалар ўзбек ва украин шоирларининг шеърларидан намуналар ўқидилар. Кечада турли халқларнинг куй-қўшиқлари янгради.

— Бундай тадбирларнинг аҳамияти каттадир, — деди биз билан суҳбатда маданият марказининг раиси Станислав Мансуров-Ковригенко. — Сабаб улар халқларнинг бир-бири билан янада яқин мулоқотда бўлишга чорлайди. Юртимизнинг истиқлоли эса республикамизда истиқомат қилаётган юздан ортиқ миллат ва элатлар маданиятининг гуллаб-яшнашига муҳим омил бўлди.

Нодира УМАРОВА.

ПОЙТАХТНИНГ БИР КУНИ

/ ЯНГИЛИКЛАР / ВОҚЕАЛАР / ХАБАРЛАР

ҚИЗИҚАРЛИ УЧРАШУВ

Яқинда Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси И. Мўминов номидаги Фалсафа ва ҳуқуқ институти илмий жамоатчилигининг республика Қишлоқ хўжалик фанлари академияси президенти вазифасини бажарувчи С. Н. Усмонов билан учрашуви бўлиб ўтди.

Олим юртбошимиз И. А. Каримов бошчилигида мамлакатимизда амалга оширилаётган туб ўзгартишлар ҳақида гапирар экан, қишлоқ хўжалигидаги иқтисодий ислоҳотларнинг моҳияти ва аҳамиятига алоҳида тўхталди. Уни ўтказишга пухта тайёргарлик кўрилганлиги, ислоҳотларнинг бориши, бу борадаги долзарб вазифалар, ислоҳотларнинг истиқболи тўғрисида батафсил сўзлаб берди ва йиғилганларни қизиқтирган кўпдан-кўп саволларига жавоб қайтарди.

Эркин ХЎЖАЕВ.

Эски шаҳар ёшаради

Пойтахтимизнинг Эски шаҳар қисмида олиб борилаётган бунёдкорлик ишлари кўлами шу даражада каттаки, у ҳақда ҳар қанча фахр билан гапирса арзийди. Маълумки, Эски шаҳарнинг Хўжаев ва Самарқанд дарбоза кўчаларида янги турар жой даҳаларини бунёд этиш ишлари қизғин давом этмоқда. Бинобарин шундай экан, бу ерда истиқомат қилаётган аҳоли сони ҳам тобора ошиб бораяпти. Демак, йўловчилар оқими ҳам кўпаймоқда. Аҳолига транспорт хизмати кўрсатиш муаммосини ижобий ҳал этиш, шаҳар марказини ва метро йўлларини боғлаш мақсадида «Тошшаҳарйўловчитранс» давлат уюшмаси бу ерда Навоий кўчасидан то 1-шаҳар касалхонасигача бўлган ораликда янги трамвай йўли қурилишини тезкорлик билан олиб борди. Ана шу трамвай йўлининг узунлиги 2,7 километрдир. Куни кеча эса 1-шаҳар касалхонаси олдидаги трамвай ҳалқаси фойдаланишга топширилди. Бу ерда сўнгги бекат ва диспетчерлик жойлашган. У иккита йўналишга хизмат кўрсатади: 7-трамвай «Самарқанд» автостанциясидан, 16-трамвай эса «Ўзбекқишлоқмаш» ишлаб чиқариш бирлашмасидан шу ергача қатнайди. Шунингдек 8-трамвай ҳам ана шу йўл орқали қатнайди.

«Ўртаосиёқурилиштранс» трестининг 704-ихтисослашган бўлинмаси, «Тошмуҳандисқурилиш» трестининг 71-қурилиш бошқармаси, Тошкент трамвай-троллейбус бошқармасининг таъмирлаш-монтаж қурилиш бошқармаси, «Тошшаҳарйўловчитранс» давлат уюшмасининг трамвай-троллейбус бошқармаси йўл ва энергия хизмати жамоалари янги трамвай йўли қурилишидаги катта ҳажмдаги ишларни шараф билан бажардилар.

Бугунги кунда шу янги трамвай йўлидан дастлабки трамвайлар қатнамоқда.

Янги трамвай йўли ва ҳалқаси қурилиши аҳоли яшайдиган даҳада транспортга бўлган талабни қондирибгина қолмасдан, балки йўловчиларни шаҳарнинг ана шу қисмида яшовчи аҳолига келажакни кўзлаган ҳолда транспорт хизмати кўрсатишни янада такомиллаштиришга ҳам хизмат қилади.

Яқин вақт ичида Чорсудан то метронинг «Беруний» бекатигача бўлган трамвай изларини кўчириш ишлари бошланади. Чунки бу йўл транспортнинг кўпгина бошқа турлари, жумладан метрони ҳам такрорлайди, холос. Ушбу йўлдан олинган пўлат излар янги йўналишларга ишлатилади. Демак, шаҳарнинг ана шу қисмидан узоқ бўлган турар жой даҳалари метро бекатлари ва шаҳар маркази билан боғланади.

— Янги трамвай йўлининг фойдаланишга топширилиши, — дейди Тошкент трамвай-троллейбус бошқармасининг фойдаланиш бўйича бошлиқ ўринбосари Ғайрат Аҳмедов, — тошкентликларга шу йилги қилаётган туҳфаларимизнинг сўнггиси эмас. — Ҳозирнинг ўзидаёқ «Феруза» ва 2-ТТЗ даҳаларини бир-бирига боғлайдиган троллейбус йўли қурилиши ниҳоясига етказилди ва у фойдаланишга тахт турибди. Бу йўлдан 9-троллейбус қатнайди. У метронинг «Горький» бекатидан 2-ТТЗ даҳасига қадар бўлган оралиқда ҳаракат қилади.

Келаси йили Тошкентда 124,4 километрга чўзиладиган янги трамвай ва троллейбус йўлларини қуриш ва фойдаланишга топшириш бўйича дастур давом эттирилади.

— Ана шу режага кўра келгуси йили Фарҳод бозоридан Ш. Рашидов шоҳкўчасигача троллейбус йўли қурилишини давом эттириш кўзда тутилган, — дейди Тошкент трамвай-троллейбус бошқармаси техника бўлимининг бошлиғи Константин Репин. — Бу троллейбус йўлининг узунлиги 18,8 километрни ташкил этади. Ҳозирнинг ўзидаёқ Амир Темур хиёбонидан Охунбобоев кўчасига қадар янги троллейбус йўли учун боғловчи таянч тармоқни қуриш ишлари бошланди. У Амир Темур хиёбонини «Водник» даҳаси билан боғлайди. Бу троллейбус Фарғона йўли кўчаси бўйлаб Қўйлиқ орқали ўтади. Жарқўрғон кўчасидан Қўйлиққача бундай боғловчи таянч тармоқ ўрнатиб бўлинди.

Ҳозирги кунда янги троллейбус йўли қурилиши бўйича мутлақо янги лойиҳа ҳужжатлари тайёрланмоқда. У Тошкент вилоятидаги Келес шаҳрини Тошкентнинг Эски шаҳар қисми билан боғлайди. У қишлоқ туманларини Эски шаҳар ва Эски Жўва бозори билан транспорт алоқасини яхшилаш имконини беради.

Эски шаҳарда янги транспорт йўлларини бунёд этиш ишлари давом эттирилади. Бу ерда Қорасарой, Сағбон, Фобий кўчаларини таъмирлаш ишлари давом эттирилади. Абдулла Қодирий ва Ўлмас Умарбеков кўчалари бўйлаб троллейбус йўли қурилиши давом эттирилади. У Эски шаҳарни Марказий вокзал билан тўғридан-тўғри боғлайди.

— Трамвай йўналишлари ўзгарганлиги муносабати билан ва уларнинг транспортнинг бошқа турлари билан чоғиштирилганлиги боисидан биз мавжуд йўналишлар ҳаракат жадвалини ҳам ўзгартирамиз, — дейди Ғайрат Аҳмедов. — Жумладан Талабалар ва Шифокорлар шаҳарчасини боғлайдиган 12, 18-трамвайлар эндиликда тез-тез қатнайдиган бўлади, уларнинг ҳаракат тевлиги оширилади.

«Тошшаҳарйўловчитранс» давлат уюшмаси электр транспорти тармоқларини кенгайтириш ва ривожлантириш учун барча имкониятларга эга. Ва бу борадаги дастур республикамиз ҳукумати ва пойтахт ҳокимлигининг фаол қўллаб-қувватлаши билан давом эттирилади.

Озод СОБИРОВ.

ЯНГИ ЙЎЛДАН ТРАМВАЙЛАР ҚАТНАМОҚДА

***СУРАТДА:** фойдаланишга топширилган янги йўлда трамвай қатнови.*

Рустам Шарипов олган суратлар.

ТОЛИБИ ИЛМЛАРНИ ЯНА МИСР ЧОРЛАЙДИ

Миср ва Ўзбекистон маданий ҳамкорлиги доирасида яна икки ўзбекистонлик гуруҳ кўҳна Миср олий ўқув юртларида таҳсил кўради.

Миср Араб Республикаси билан Ўзбекистон ўртасидаги маданий ҳамкорлик доирасида ва Ўзбекистон Президенти Ислом Каримовнинг 1992 йил 15 декабрида Мисрга қилган расмий ташрифи чоғида имзоланган ҳужжатларни ҳаётга тадбиқ этиш борасида, ўзбекистонлик яна 16 киши шу кунларда Мисрга йўл олади. Улар Миср таълим вазирлиги ажратган стипендия — ўрин бўйича тўрт йил давомида мамлакатнинг Қоҳира ва «Айн Шамс» университетларининг турли ихтисосликлари бўйича «Бакалавр ва лисанс-лиценциат» илмий даражаларини олиш учун у ерда таҳсил кўради.

Орадан кўп ўтмай яна 10 толиб ва 3 ўқитувчидан иборат бошқа гуруҳ бир ўқув йили давомида Қоҳира ва «Айн Шамс» университетларида араб тили асосларини эгаллаш, ўз малакаларини ошириш мақсадида қадимий Миср пойтахтига жўнаб кетадилар.

Обуна — 96

ЎЗ ЙЎНАЛИШИ БОР

Абдурасул РЎЗМАТОВ, «Тошқишлоқмаш» ишлаб чиқариш бирлашмаси касаба уюшмаси раиси:

— Шаҳримиздаги мавжуд газета ва журналлар сотадиган дўконларга «Оқшом» газетаси тушдан кейин келади. У айрим хонадонларга оқшом палласи кириб борса, айримларига эртаси кун тонгдаёқ етиб келади. Мен ҳам кўпроқ бу газетани эрталаб олишга муяссар бўламан. Бошқа газеталарни ҳам ўқийману, лекин «Оқшом»нинг ўз йўналиши, аниқроғи алоҳида ўрни бор. Айниқса «Бугунги кун нафаси»ни ўқиган муштарий бошқа газеталарни ахтариб юрмаса ҳам бўлади. «Кулгихона»ни ўқиб кўп қизиқчилар билан, уларнинг ҳаёти билан ҳам танишамиз. Бу ҳам биз учун қизиқ. «Тошкент тадбиркори» саҳифасидаги кўплаб ёш тадбиркорлар иши ҳақидаги маълумотлар бизларни ҳамкорликда ишлашга ундамоқда. Буларнинг ҳаммаси яхши. Ижодий ходимларга, журналистларга, муваффақият тилаш билан бир қаторда, келгуси йилда севимли газетамизда бундан ҳам фаолроқ шу куннинг ахборотлари, хабарларини, шунингдек шаҳримизнинг машҳур инсонлари ҳақидаги очерк ва лавҳаларни ўқишни истардим. Чунки газетанинг ўзига хос йўналиши бор. Шунинг учун ҳам келгуси йил учун «Тошкент оқшоми»га обуна бўлдим.

Қурилиш майдонларида

НАВБАТ — ПАРДОЗЛАШГА

«Совпластитал» қурилиш корхонасининг махсус савдо дўконлари борган сари шаҳримизнинг турли туманларидан жой олмоқда. Уларнинг ҳар бири ўзига хос сержило бўлиб, пештахталари корхонада ишлаб чиқарилган турли хил халқ истеъмоли буюмлари билан тўлдирилмоқда.

Корхонага қарашли яна бир фирма дўкони Мустафо Отатурк кўчасидан ўрин олаяпти. Бу ерда 4-қурилиш трести ҳиссадорлик жамиятига қарашли 19-қурилиш бошқармасининг бунёдкорлари меҳнат қилишмоқда. Бино уч қаватдан иборат бўлиб, сўнгги тиклаш ва пайвандлаш ишлари олиб борилмоқда. Эндиги навбат — пардозлашга. Пардозлаш ишлари ҳам тез кунларда бошланиши кўзда тутилмоқда. Барча бунёдкорлик ишлари тугалланса, келгуси йилда фирма дўкон фойдаланишга топширилади.

Бу фирма дўкон ўзига хос алоҳида архитектуравий лойиҳага эга бўлиб, унда кичик меҳмонхона, ишбилармонлар билан иш олиб бориш хоналари, умуман олганда жаҳон андозалари талаблари асосида бўлади. Унинг лойиҳасини Тошкент шаҳар лойиҳалаш институти мутахассислари тайёрлаб беришган.

Гули АБДУЛЛАЕВА.

СЕВГАН КАСБИДА

Электр чилангари Тўхтамат Исҳоқов 3-автокорхонада 26 йилдан бери севган касбида қатъият билан меҳнат қилиб муваффақиятга эришмоқда. Унинг қўлида таъмирланган машина қисмлари кафолат муддатидан ортиқ ишлайди. Айниқса, генератор, тромблер, стартер каби эҳтиёт қисмларни яроқли қилишида қўли гул чилангарнинг беназир хизмати бор.

Корхонада Т. Исҳоқовнинг издошлари кўплаб топилади. Мирзо Тўғонов, Рустам Мирзабеков, Шокир Музаффаров, Дилшод Ҳасановларнинг меҳнат чўққиларига эришишларида тажрибали Тўхтамат аканинг хизматлари кўп бўлди. Унинг фахрий нишон ва ёрлиқлар билан мукофотланганлиги ҳам яхши ҳамкасб ва ишбилармон чилангар эканлигидан далолат бериб турибди.

Автобуслар пухта таъмирлангач, йўловчилар хизматидан бевақт қайтиб келиш ҳоллари кескин камайди. Кези келганда Т. Исҳоқов тунларни кундузга улаб пешона тер тўкди. Оғир шароитларда ҳам техник носоз машиналарни «отдек гижинглатиб» қўйди. Яқинда Мурот Ҳасанов, Анвар Комилов, Мурот Маликов каби ҳайдовчилар Тўхтамат аканинг техник пишиқ ва пухта ишидан мамнун бўлиб яна бир бор миннатдорчилик изҳор қилдилар.

Усмон МУҲАМЕДОВ.

Халқимизда «Ёз ёпинчиғингни қўйма, қишда ўзинг биласан», деган нақл бор. Биз бу ибратли нақлни бежиз эслаганимиз йўқ. Чунки ҳадемай қиш келади.

Кўп йиллардан бери иситиш, иссиқ ва совуқ сув қувурлари ишга ярамай қолган таъмирталаб кўп қаватли уйлар жойлашган шаҳримиз маҳаллаларида ҳозирги кунда қиш мавсумига қандай тайёргарлик кўриляпти?

Биз Мирзо Улуғбек тумани «Марказ—2» мавзеси, «Мустақиллик» маҳалласининг оқсоқоли Ҳусан ака Тўйчиев билан ана шу хусусда суҳбатлашдик.

Қиш — тайёргарликни ёқтиради

УЙЛАРГА ОТАЛИҚ ТАШКИЛОТИ МАСЪУЛ

— Маҳалламизда 26 та кўп қаватли уй мавжуд бўлиб, улардан 7 таси 9 қаватли, 4 таси 19 қават, қолганлари эса 4 қаватлидир, — дейди Ҳусан ака. — Шу кунларда қиш мавсумига тайёргарлик бизда кенг кўламда олиб борилмоқда, Яқинда туман ҳокимлигида мажлис ўтказилди. Унда уй-жойларни қишга қандай тайёрлаш, мавсумни нима қилса яхши ўтказиш мумкин, деган масала қўйилди. Мажлисда маҳалламиз ҳудудида фаолият кўрсатаётган тижорат дўконларига, савдо тармоқлари ва бошқа муассасаларга биттадан кўп қаватли уйни таъмирлаб, чакка ўтган томларни тузатиш ишларидан тортиб, синган ойналаргача солиш юкланди. Хуллас ташкилотлар битта-битта уйни қиш мавсумига тайёрлаб беришни ўз зиммаларига олдилар.

Шу кунгача олинган маълумотларга мурожаат қиладиган бўлсак, ҳар бир оталиқ ташкилоти ўз қўл остиларидаги уйларга бориб, бинолардаги маълум ишларни бажаришган ва бажармоқда.

Масалан, «Болалар дунёси» дўконини олсак, унга 5-уйни бириктирганмиз. Бу уйнинг ертўласи жуда ҳам узун. Шу ерда амалга оширилиши лозим бўлган барча ишлар бажарилди. Ёки 21-уйни олсак. Бу уйни «Ал баракат» дўкони оталиққа олган. Уй қўмитасининг раиси Раҳматилла аканинг гапларига қараганда оталиқ ташкилоти қишга тайёргарлик юзасидан барча ишларни кўнгилдагидек бажарган ва уй ертўласининг калитини фаоллар қўлига топширган. Бундай мисолларни кўплаб келтиришимиз мумкин. Шу нарсани алоҳида таъкидлаб ўтмоқчиманки, бу хайрли тадбирга бош қўшмаган, ўзини четга олаётган бирорта ташкилот ёки муассаса йўқ.

Туман ҳокимлигида ҳар куни соат 17 да қишки мавсумга қандай тайёргарлик кўрилаётганлиги бўйича штаб ташкил қилинган. Унда ҳар бир маҳалла оқсоқоли, ҳар бир уйнинг раиси, ҳар бир оталиқ ташкилотнинг раҳбари қилинаётган ишлар юзасидан ахборот бериб боради.

— Ҳусан ака, бу ташаббус кимдан чиқди ва қачондан бери давом этаяпти?

— Агар илгариги даврга нисбатан гапирадиган бўлсак, бу юмушларни ЖЭКлар бажариши лозим бўлардию лекин белгиланган тадбирлар амалга ошмай қоғозда қолиб кетаверар эди. Бу масала яқинда Вазирлар Маҳкамасида муҳокама қилинди. Қисқаси, бундай хайрли тадбирни амалга ошириш яқинда пайдо бўлди. Фурсатдан фойдаланиб ҳозирги кунда қишки мавсумга тайёргарлик борасида бизга ёрдам бераётган ташкилотлар, муассасалар, савдо тармоқларига ўз миннатдорчилигимизни билдирамиз.

Баҳодир АҲМЕДОВ.

Ҳозирги кунда тиббиёт соҳасида энг долзарб муаммолардан бири ўрта тиббий таълим соҳасида малакали ҳамширалар тайёрлашдан иборат. Яқинда Йўлдош Охунбобоев номли тиббиёт билим юрти директори, республика тиббиёт билим юртлари директорлари кенгашининг раиси Турсуной Умарова Швецияда Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилоти ташаббуси билан ўтказилган семинар-кенгашда иштирок этди. Биз у билан ушбу тадбир билан боғлиқ янгиликлар хусусида суҳбатлашдик.

Ўзбекистон ва жаҳон

БЕМОРНИ ДАВОЛАЙДИГАН ҲАМШИРАЛАР

— Турсуной Юсуповна, Швецияга нима мақсадда бориб келдингиз?

— Биз Ўзбекистондан 3 киши Швецияда Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилотининг ҳамширалик иши бўйича ўтказилган кенгашида иштирок этиб, бундан ташқари бир ҳафта муддатда Копенгагенда бўлиб, қизиқарли таассуротлар билан қайтиб келдик. Асосан ҳамширалик ишида ташкилотчиларни етиштириш ва ҳамшира ишини дунё талаблари даражасида ривожланишини ўрганиш масаласида бордик. Мени чет давлатлардаги ҳамширалар тайёрлаш жараёни ҳайратга солди. Уларда ўқиш муддати 3—4 йил, бизларда эса 2 йил. Мутахассислик савияси, билимининг кўп қирралилиги, беморлар билан ҳамширалар орасидаги мулоқот юқори даражада. Уларда ҳамширалик касбини эгаллаганлар бир қанча мутахассисликни (ҳамширалик иши, фельдшер-лаборант, фельдшер, санфельдшер) яхши ўрганиб чиқадилар.

— Бизнинг ўқув режаларимиз билан уларнинг ўқув режалари ўртасида фарқ нимадан иборат?

— Швециядаги ўқув режалари мутлақо ўзгача. Уларда «Инсон руҳияти», «Мулоқот одоби», «Компьютерлар техникаси», «Биофизика», «Геронтология», «Электрон-тиббий жиҳозлар ва унинг техникаси» каби фанлар ўргатилади. Шулар билан бизнинг ўқув режамиз уларникидан кескин фарқ қилади. Айниқса, беморлар билан ҳамширалар орасидаги муносабат ҳавас қиларли даражада савияли. Шуниси ҳаммадан қизиқки, ўқишни битирган ҳамшира ҳамма ишни бажаради: беморга муолажа ҳам қилади, ташхис ҳам қўяди, профилактик ишлар, эпидемологик тадбирларни ҳам бажара олиш қобилиятига эгадир.

— Швециядаги анжумандан қилинган хулосалар асосида эндиги ишлар нималардан иборат бўлади?

— Швецияга бориб келганимиздан кейин қилинадиган хулосаларга кўра Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлигида 13 кишидан иборат ижодкор гуруҳ тузилди. Ҳозирда Европа талаблари даражасида ўқув режаларини умумлаштирилган 4 та мутахассисликни ўз ичига қамраб олувчи (ҳамширалик иши, фельдшер-лаборант, фельдшер, санфельдшер) янги турдаги ҳамширалик иши — «бакалавр» ҳужжатлар тўплами тайёрланмоқда. Кейинги ўқув йилидан бошлаб бизнинг тиббий билим юртимизда ҳам янги усулдаги ҳамширалик иши ўқитила бошланади. Яқинда билим юртимизда Швециядаги «Ҳамширалик иши маркази»дан Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг соғлиқни сақлаш бўйича маслаҳатчиси Т. Хетланд иштирокида амалий анжуман ўтказилди. Ҳамширалик иши бўйича мен «Ўзбекистонда ҳамширалик иши ва акушерлик ишининг ривожланиши» мавзуида сўзга чиқдим. Чет элдан келган вакиллар билан ҳамширалик иши бўйича узоқ суҳбатлашдик. Улардаги тажрибани ўзимизнинг тиббиёт билим юртида қўллашга ҳаракат қилмоқчимиз. Ўзбекистонда ҳам ҳамширалар юқори савияга, билимга, тажрибага эга бўлиб чиқишларига умидим катта.

Суҳбатдош Насиба МУҲИБОВА.

Камолиддин Беҳзоднинг 540 йиллигига

ОЛАМ ГЎЗАЛЛИКЛАРИНИ ТАСВИРЛАГАН

Ўзбекистон Давлат санъат музейида намойиш этилаётган машҳур мусаввир Чингиз Аҳмаровнинг «Алишер Навоий шогирдлари даврасида» деб номланган миниатюра услубидаги дастгоҳли асари санъат мухлислари эътиборини кўпдан бери ўзига тортиб келади. Асарда мўйқаламга олинган илм соҳибларининг нигоҳи ҳали ёш мусаввир Камолиддин Беҳзод яратган «Навоий» тасвирида. «Айнан ўхшабди» дейишаётгандек, қувонч ва ҳайрат билан боқишмоқда. Тасвир ўтирганлар орасида айниқса Навоийга ёққанга ўхшайди. У ниҳоятда мамнун, ўй-хаёллар оғушида.

Тарихий манбаларда «... Анжуман ва йиғинларда Беҳзоднинг ҳам асарлари муҳокама қилиниб, ҳар ким ўз мулоҳазаларини баён этар ва ҳал қилувчи фикрни Алишер Навоий айтарди» дейилган. Ижодда мустақил йўл топиб, бир умр Шарқни куйлаб, аслида Беҳзод изидан борган Чингиз Аҳмаров ўзининг мазкур асарини яратишда

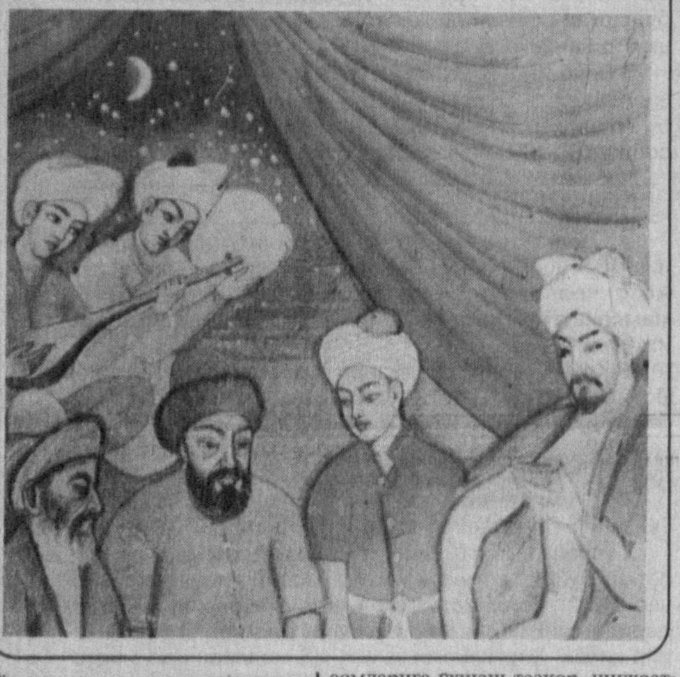

айнан шу маълумотлардан фойдаланганига ишонмоқ керак. Европаликлар Беҳзодни «Шарқ Рафаэли» деб таърифлашларига Чингиз ака эътироз билдириб, доим: «Йўқ, қўшилмайман, ундай эмас, Беҳзод Рафаэлдан ҳам олдин ижод қилган. Гўзалликни куйлашда Ғарб рассомларидан ўтиб кетганлигига уларнинг ўзлари ҳам тан беришарди. Аслида Рафаэлни «Европаликлар Беҳзоди» дейиш керак», деган таклифни ўртага ташлардилар.

Ўзбекистон халқ рассоми, профессор Чингиз Аҳмаров билдирган бу фикр билан Беҳзод ижодига ниҳоятда юксак баҳо берганди. Кимда-ким миллийликдан гапирса «Беҳзодни ўқи» дердилар. Биринчи бўлиб ўзлари бунга амал қиларканлар этнографик манба, яъни қадимги шарқона, ўзбекона кўринишлар, нарсаларни Шарқ миниатюраси, кўпроқ Беҳзод ва унинг шогирдлари яратган асарлардан олардилар. Беҳзод ижоди таъсиридан илк шогирдлари Шамсрўй Ҳасанова эди. У миниатюра услубида худди Беҳзод ижодига хос жозибали, гўзалликларга бой «Нодирабегим», «Зебуннисо», «Увайсий», «Мутрабо» каби киши томоша қилиб тўймайдиган асарлар ижод қилганди. Чингиз Аҳмаров деворий, дастгоҳли рангтасвир асарларини шу услубда яратиб, юртимизни безади. Беҳзодга ўхшаб, очиқ кўнгиллилик билан бир қанча шогирд етиштирди. Шогирдлари Баҳодир Жалолов, Жавлон Умарбеков, Содиқ Раҳмонов, Темур Саъдуллаев, Муборак Йўлдошев, Шаҳноза Абдуллаева кабилар халқ тилига тушишди.

Ҳаммамизга маълумки, диёримизда кўпдан бери Алишер Навоий тасвири яратиб келинади. Ўзбек рассомлари орасида Камолиддин Беҳзод ва унинг шогирдларидан Маҳмуд Музаҳҳиб яратган «Навоий»сига қайта-қайта мурожаат қилиб, бу ишга нуқта қўйган, ниҳоят мақсадга етганларидан Ўзбекистон халқ рассоми Абдулҳақ Абдуллаев Беҳзоддан беҳад мамнунликларини билдирмоқда.

Камолиддин Беҳзод 1455 йили Ҳиротда ҳунарманд оиласида туғилган. Ота-онасидан етим қолиб, Мирак Наққош қўлида тарбияланган. Рассомликка қизиққан ёш Беҳзодга шоҳ Ҳусайн Бойқаро моддий томондан, Алишер Навоий эса маънавий томондан ёрдамларини аяшмайди. Ўз даврида Навоий яхшигина рассом ҳам бўлган. Турли расмлар чизган. Шулардан «Занжирбанд шер енгаман дер» номли асари бугунгача етиб келганини биламиз. Навоий тасвирий санъатга ихлосманд ва уни тушунган мутафаккир эди.

Беҳзод ақлли, зукко, меҳнатсевар, истеъдодли, ҳалол, покизалигидан ҳар бир яратган асарларида устозларининг ўгити сезилиб турар, гўзалликни севганидан юртга манзур эди. У табиат саховати, Оллоҳ инъоми, инсон хусусиятлари, меҳнати, олам тарихига қизиқар, шуларни тасвирлашга ҳаракат қиларди. Мусаввир кичик тасвирларда катта ишлар қилди. Тасвирий санъатни жаҳон даражасидаги портрет, картина, манзара каби жанрлар, китоб наққошлигида ижод қилди. Олам гўзалликлари, жаҳолатини гоҳ лирик, гоҳ ғамгин оҳангда, гоҳ эса Ғарб рассомларига ўхшаш тезкор, шижоатли, гоҳида фожиали руҳда тасвирлади.

Камолиддин Беҳзод салкам бир асрлик умрида темурийларнинг сўнгги хони Ҳусайн Бойқаро ва тахтни эгаллаган Шайбонийхон, Табризда шоҳ Исмоил Сафавий, шоҳ Тухмасий Сафавийлар ҳукмронлик қилган даврларни кўрди. Ҳирот ва Табризда яшаб, ҳамма ҳукмронларда санъатга бўлган ҳавасни уйғотди. Шоҳлар портретларини яратиб, ўзларига хос томонларини қандай бўлса шундайлигича очиб берганида унинг рассомлик маҳоратига ҳатто босқинчи шоҳлар ҳам тан бериб, меҳр қўйиб қолишганди.

Беҳзоднинг беҳисоб асарлари ўта нафис, ҳаётийлигидан дунёнинг турли чеккаларига тарқалиб кетган. Маълумотларга қараганда «Ҳирот султони Ҳусайн Бойқаронинг мажлислари тасвир этилган альбом «расмлар тўплами Франциянинг машҳур Лувр музейида «Амир Хисрав Деҳлавийнинг «Хамса»сига ишланган 33 та миниатюралари» Берлиндаги Миллий кутубхонада сақланмоқда. «Темур тарихи мураққаси», яъни альбоми Америка Қўшма Штатларининг Бостон шаҳрида ва бошқа асарлари яна ўзга жойлардадир. Булардан ташқари жуда кўп асарлари йўқолиб кетгани афсусдан ҳоли эмас. Бу борада энг яхши асарларидан «Ҳиротдаги «Боғи беҳишт тасвири», Абдураҳмон Жомийнинг «Соломон ва Ибсол» асарига ишланган расмлар» ва бошқаларини таъкидлаш мумкин.

Буюк рассомнинг шогирдлари устозларидек уста мусаввир бўлиб етишган. Шундан бўлса керак, Беҳзод билан шогирдлари яратган асарлари фарқини билиш қийин. Она шаҳри Ҳиротда Қосим Али, Султон Муҳаммад, Мирза Али, Табризда Мир Саид Али, Бухорода Маҳмуд Музаҳҳиб, Абдулло ва бошқалар бор эди. Бир қанча шогирдлари чет элларга кетиб, ўша жойда ижод қилиб, устоз шон-шуҳратини оламга ёйишди. Ҳа, чиндан ҳам Камолиддин Беҳзод олам гўзалликларини ардоқлаб куйлаган нозиктаъб, катта қалб соҳиби, дунё мусаввири эди.

Маҳмуд АҲМЕДОВ,
Ҳамза номидаги санъатшунослик илмий-тадқиқот институти тасвирий санъат бўлимининг илмий ходими, Ўзбекистон Рассомлар уюшмасининг аъзоси.

Маданий ҳаёт

МУҲАББАТ ТАРОНАСИ

Мирзо Улуғбек тумани маданият уйининг «Изланиш» дискоклуби ижодий жамоаси ёшларга бағишланган «Англаб бўлмас кун» деб номланган янги дастурини тақдим этди. Ёшлар севган мусиқалар, машҳур хонандаларнинг муҳаббат, вафо тараннум этилган қўшиқлари, чет эл эстрадасининг энг янги намуналаридан иборат дастур мухлислар томонидан катта қизиқиш билан кутиб олинмоқда. Дастурни ижодий жамоанинг бадиий раҳбари Рустам Хатипов саҳнага олиб чиққан.

«БУЛОҚ»НИНГ РАҚСЛАРИ

Тошкент тракторсозлар маданият саройининг «Булоқ» замонавий рақслар ансамбли ижодий жамоаси намойиш эта бошлаган «Оққушлар хироми» деб номланган янги концерт дастури ҳам рақс шинавандалари томонидан хушнудлик билан кутиб олинди. Ансамбль ижодкорлари ўзбек замонавий рақслари билан бир қаторда шарқ халқларининг мафтункор хиромларини ҳам маҳорат билан саҳнага олиб чиққанлар. Шарқ халқларининг кўнгилларга сархушлик бағишловчи мусиқалари оҳангига рақс тушаётган қизлар гуруҳи ҳақиқий оққушлар жилвасини саҳнага олиб чиққанлигининг гувоҳи бўлиш мумкин.

БАХТЛИ БОЛАЛИК ЎЙИНЛАРИ

«Тонг» ишлаб чиқариш бирлашмаси маданият саройида фаолият олиб бораётган болалар рақс дастасининг «Бахтли болалик ўйинлари» деб номланган рақслар гулдастаси ҳам мухлислар томонидан катта қизиқиш билан кутиб олинди. Ансамбль ижодий жамоаси болаларча беғуборлик, турли болалар ўйинлари асносига қурилган рақсларни маҳорат билан саҳнага олиб чиқа олганлар. Айниқса «Ҳаккалар», «Биз қуёш болалари», «Истиқлол ғунчалари» деб номланган оммавий рақслар барчага манзур бўлмоқда. Дастурни ансамблнинг бадиий раҳбари Наталья Дараченко саҳнага олиб чиққан.

МУСИҚИЙ ДАСТУР

Абдулла Қаҳҳор номли маданият уйининг «Дурдона» ашула ва рақс ансамбли ижодий жамоасининг «Ўзбекистон дея аталур» деб номланган мусиқий дастури ҳам шинавандалар томонидан хушнудлик билан кутиб олинди. Ансамблнинг бадиий раҳбари Раҳимахон Орифжонова саҳнага олиб чиққан дастурда бепоён Ватанимиз, унинг истиқлолга юз тутиб, халқимиз фаровонлиги йўлида олиб бораётган улкан ишлари замонавий шоирларнинг шеърлари, куй ва қўшиқлар, шодумонлик акс эттган мафтункор рақсларда намоён бўлган. Ансамбль иштирокчиларидан Гўзалхон Ғанибоева, Нодира Абдуллаева, Турсуной Пирматова, Аҳмаджон Эгамбердиев, Уткир Қосимовлар талқинидаги куй ва қўшиқлар дастурнинг янада файзли чиқишига омил бўлган.

Салоҳиддин СИРОЖИДДИНОВ.

Шаҳримиздаги 28-мактабда маҳсидузлик бўйича тўгаракка қатнашаётган болаларнинг сафи тобора ортиб бораётир. Бу тўгарак ишини уста Шукурулло Бобораҳмедов бошқармоқда. Шукурулло бу касбнинг сир-асрорларини отасидан ўрганган. Бугунги кунда эса келажак авлодга ўргатмоқда.
СУРАТДА: Шукурулло Бобораҳмедов ўқувчиларга маҳси тикиш сирларини тушунтираётир.
Равиль Альбеков олган сурат.

Шу йил сентябрь ойида Мирзо Улуғбек номидаги Тошкент Давлат университетининг 75 йиллигини республикамиз жамоатчилиги кенг нишонлади. Юбилей муносабати билан Туркистонда ташкил этилган тўнғич олий ўқув юртининг бир гуруҳ профессор-ўқитувчиларига Республика мукофотлари берилди. Мукофотланганлар орасида журналистика факультети «Матбуот назарияси ва амалиёти» кафедрасининг мудири Бойбўта Дўстқораев ҳам бор эди. Жамоатчи мухбиримиз у билан суҳбатлашди.

Олий ўқув юртларида

МУАЛЛИМ МЕҲНАТИ ҚАДРИ

— Бойбўта ака, ТошДУ таваллудининг 75 йиллиги муносабати билан сизга Ўзбекистон Республикасининг Фахрий ёрлиғи берилди. Ушбу мукофот ўқитувчи меҳнатининг қадрланишига яққол далил. Шундай эмасми?

— Таълим-тарбия соҳасида ишлайдиган кишининг, ўқитувчининг меҳнати ўзига хос. У доимий кундалик машаққатли, айни пайтда қувончли. Чунки келажак ҳамиша бўлажак аждодлар қўлига ўтади. Қурилажак жамиятимиз, унинг фуқаролари қандай бўлиши бугун болалар боғчасида, мактабда, лицейда, олий ўқув юртларида ўқиётган ёшларни қай тарзда тарбиялашимиз, уларга қанчалик таълим беришимизга боғлиқ. Шу жиҳатдан қараганда ўқитувчи келажак қурувчисини тарбиялайди. Бу эса ўта масъулиятли, айни замонда шарафли иш. Мен ҳам университетда 26 йил ишлаб қўйибман. Муттасил 26 йил таълим ва тарбия соҳасида хизмат қилиш осон кечгани йўқ. Шу боис менга ҳам, ҳамкасбимиз — журналистика факультети декани Сайди Умировга ҳам берилган Фахрий Ёрлиқ Республикамиз раҳбариятининг педагог меҳнатини қадрлашларидан бир нишонадир.

— Журналист кадрлар тайёрлаш иши ҳозирда қай даражада?

— Таълим тизимининг барча соҳалари каби журналистик таълимда ҳам туб ўзгаришлар кутилмоқда. Жамиятимиз тизими, мундарижаси ўзгармоқда. Демак, энди тайёрлайдиган кадрларимиз, умуман таълим бериш тизими ўзгариши керак. Журналистика соҳасини оладиган бўлсак, биздан мустақил республикамиз профессионал юксак, замон талабларига жавоб бера оладиган заковатли, маданиятли, айни замонда бир қанча хорижий тилларни биладиган журналистлар тайёрлаб беришимизни кутмоқда. Факультетимизда бу борада дастлабки қадамлар қўйилди. Жумладан, янги хорижий журналистика кафедраси ташкил этилди. 1993 йили 4 нафар талаба инглиз тилини мукаммал билганлиги сабабли Ҳиндистонда 5 ойлик ўқувда бўлиб қайтди. Ҳозир эса бир қанча ёшларимиз немис тилидан билимларини намойиш қилганликлари туфайли уларни Германия Федератив Республикасига таклиф қилишмоқда. Булар, шубҳасиз хорижда таклиф этилажак республикамиз оммавий ахборот марказлари мухбирларига дастлабки муносиб номзод бўла оладилар.

— Ўзингиз бошқараётган «Матбуот назарияси ва амалиёти» кафедраси фаолияти ҳақида ҳам гапириб берсангиз.

— Аввало, факультетимиз нисбатан кичик ва ихчамгина. Бизда амалга оширилаётган ишлар, ўзгаришлар бутун жамоага алоқадор дейишим мумкин. Энди саволингизга келсак, бу кафедра факультетнинг етакчи кафедраси саналади. У газета ва журналларда ишлайдиган матбуот ходимларини тайёрлашга мўлжалланган. Кафедра аъзолари ҳозир асосан уч нарсага эътиборларини қаратган. Биринчиси, маънавий ва мазмунан эскирган дарслик, ўқув қўлланмалари ўрнига янгиларини яратиш. Иккинчиси, ўқитишни замонавий техник воситалари билан қўшиб олиб бориш. Шу вақтгача факультетимизда ўқитишнинг техник воситалари моддий ва маънавий жиҳатдан эскириб қолган эди. Ҳозир Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги замонавий техник воситалари билан таъминланишимизга ёрдам бермоқда. Жумладан, тез кунларда компьютер синфи ташкил этилади. Бўлажак журналистлар хабар, лавҳа, мақола сингари жанрларни бевосита компьютерларда ёзишади ва таҳрир қиладилар. Учинчиси, кафедра профессор-ўқитувчиларининг ўзи ҳам янги талаблар асосида ўз малака ва билимларини ошириш ниятида ишлашмоқда. Ҳозир хорижий тилларни, замонавий ўқув техникасини ўрганишга киришиб кетдик. Ёшимиз сал ўтиб, хорижий тилни ўрганишга озгина тил келмай қолаётган бўлсада, иштиёқ билан инглиз тили дарсига қатнашмоқдамиз. Чунки профессор-ўқитувчиларимиз учун хориждаги машҳур университетларга бориб малака ошириш, маърузалар ўқиш имкониятлари яратилаётир. Яқинда профессор Ф. Мўминов Малайзияга бир ойга шундай сафарга кетди.

— Ҳозир қандай илмий иш устида бандсиз?

— Ҳозир жадидлар публицистикаси, умуман жадидлар даври журналистикасини тадқиқ этмоқдаман. Бу публицистика жуда ажойиб хусусиятларга эга, унинг тараққиёт тамойилларини текшириш қизиқарли хулосаларни чиқаришга олиб келади. Умидворманки, худо хоҳласа, унинг натижалари илмий мақолаларимда маълум бўлиб қолса керак. Мен номзодлик диссертациясини ёзиш жараёнида Чўлпон, Фитрат, Қодирий, Хўжанов, Рисқулов, Турақулов сингари адиб ва давлат арбобларининг 20-йилларда миллий истиқлолга бутун вужуди билан интилганларини ёзганлари орқали ҳис қилганман. Озодлик, эркинлик, мустақиллик улар учун барча неъматлардан устун бўлган. Мана, Аллоҳнинг инояти билан истиқлол кунларига етдик. Энди унга гард юқтирмайлик.

Суҳбатдош Гулзода ҲУСНИЕВА.

Туйғулар

ШИРИН ХАЁЛЛАР

Қуёш уфққа бош қўйди. Олам тун пардасига ўрала бошлади. Бирин-кетин деразаларда чироқлар порлади. Одамлар худди асалари каби топган-тутганини кўтариб, уйига қайтарди.

Одамзотнинг табиати қизиқ: то тирик экан бирим икки бўлсин, дея тиниб-тинчимайди. Ўзи меҳрга, мурувватга муҳтож яшайдику, лекин бошқалар ҳам бир оғиз ширин сўз гадоси эканлигини эсига келтирмайди. Тўғри, ҳалол бўлиш, диёнат бобида сабоқ тинглашга вужуди билан банд, лекин баъзида ҳаром билан ҳалолнинг фарқига бормай қолади.

Назаримда қуёш ботадиган эмас. Лекин Ер юзидаги турли воқеаларга гувоҳ бўлиб, толиқса керак. Зора эрталабгача инсофга келишса деб тун қўйнига чўмади. Эрталаб яна яхшилик ёнида ёмонликни кўриб ёниб кетади.

Бир уйдан гўдак йиғиси эшитилди: бирон нарса талаб қилаётгани аниқ. Онаси минг хил ўйинчоқ тутқазди қўлига, овунмади. Охири бир бурда нонни қўлига берди:

— Олақол, энди жим ўтир.

Гўдак нонни кўриб чеҳраси очилди. Жажжи қўлчалари билан уни маҳкам ушлади. Икки-учта тиши бор оғзига тиқди. Ҳузур қилиб қумтилади. Ҳаҳ, одамзот-а, одамзот-а: ҳаётда нон деб яшашингни биласан. Энг қимматбаҳо тиллога ҳам нон оласан. Нега унда баъзан нонкўрлик қиласан. Ўзинг худди буғдой донасига ўхшайсану, буни афсус, билмайсан...

Олам ҳам шу гўдакка ўхшайди. У тинчлик деган, дўстлик аталган неъматга муҳтож. Агар шу неъматлар унинг қўлида бўлса доимо, яшнаб яшайди. Бехос бир ўқ отилса, биров қасос пичоғини қайраса у бирдан мункиллаб қолгандек гўё... Ахир уруш кимга ёқадики, дунёга ёқсин! Шу урушни ҳам одамлар ўйлаб топмайдими? Нега ўйлаб топади? Бир-бирини ўлдиришгами?

Дунёни онага қиёс этамиз. Она боласининг қўлида қуролни кўрса, бир-бирини ёвузларча ўлдирса — унга бундан ортиқ мушкулот борми? Фарзанд эса доимо ҳақ: мен ғолиб бўлишим керак. Ахир ғолиб бўлиб абадий яшамаймиз-ку! Бу кўҳна гардун не-не салтанатлар, не-не фотиҳларни кўрмади! Қани улар? Улар қудратли ҳакам — Вақт олдида мағлуб бўлмадиларми? Эй одам боласи, нега шуларни кеч ўйлайсан?

Осмонда худди бодроқдек юлдузлар ғужғон ўйнай бошлади. Тун маликаси Ой ҳам тўлишиб, сутдек нурларини таратмоқда. Олисда чигирткалар чириллайди. Тун қуши ора-сира нола чекиб қўяди. Тун шу қадар сокинки, худди малҳам дейсиз...

Ҳадемай тонг отади. Яна қуёш илиқ нурлари билан оламни эркалайди. Эй кўҳна, лекин навқирон гўдак — ёруғ дунё, тонгинг хайрли бўлсин!

ЖОН ҚЎШНИ

Эрталаб эшик тақиллади. Юзқўлини ювиб, нонушта тадоригини кўраётган Хурсанд ака илдам бориб эшикни очди. Остонада ён қўшниси Мирзиёд кулиб турарди.

— Эй, муборак бўлсин қўшни! — Қучоқ очди у.

— Тинчликми қўшнижон? — сўради Хурсанд ака қалбига илиқлик югуриб.

— Яна эрта тонгда дийдор кўришишдан ортиқ бахт борми? — жилмайди Мирзиёд, — бунинг устига бу тонгда қутлуғ хабар келтирдим. Шеърларингиз чоп этилибди. Кечқурун чиқмоқчи эдим, кеч бўлиб қолувди-да... У икки газетани Хурсанд акага узатди.

Хурсанд ака севинчини яширолмай қолди. Битта газета деб саҳарлаб уйқусини тарк этиб чиқибди. Қандоқ юраги очиқ одам ахир бу! Бир марта ҳам тоза ҳиммат кўрсатувди. Хурсанд ака бир жойга бормоқчи бўлиб, ошнасининг машинасини сўровди. Келишилган вақт бўлдику, машинадан дарак йўқ. Хурсанд ака хуноб бўлди. Кўчага чиқиб ўтган-кетганларга қўл кўтара бошлади. Бир маҳал бир «Москвич» келиб тўхтади. Эшик очилиб Мирзиёд ака тушди.

— Ҳа, қўшнижон, тинчликми? Йўл бўлсин? — одатдагидек жилмайиб деди у.

Хурсанд ака вазиятни тушунтирди. Мирзиёд ака дарров машинани бурди.

— Ўтиринг, ака!

Шу куни кечқурун яна бир раҳмат айтай, деб Мирзиёдларникига чиққан эди, уй тўла меҳмон, гангир-гунгур, суҳбат авжида экан. Мирзиёд ошхонадан чиқиб келди.

— Ие, бормисиз, Хурсанд ака! Уч марта одам юбордим, бир марта ўзим чиқдим. Янгам айтдиларми?

Хурсанд ака шунда ҳамма нарсага тушунди. Боя харажатга кетаётган экан-да!..

...Хурсанд ака газетани буклаб, Мирзиёдни ичкари қистади.

— Бир пиёла чой ичайлик, қўшнижон!..

Икковлон ўтган-кеткандан суҳбатлашиб мириқиб чой хўплашди. Кечқурун келса Мирзиёд эшик тагида турибди.

— Ҳа қўшнижон! — ажабланди Хурсанд ака.

— Кеча меҳмонлар билан тузукроқ ўтиргандек бўлмадингиз... Юринг бир уй жон сизни кутиб ўтирибмиз. — Шу куни Хурсанд ака оиласи билан қўлбола палов тановул қилишди.

Эрталаб Хурсанд ака Мирзиёдни йўқлаб чиқди.

— Келинингиз антиқа таом пиширибди. Шуни бирга тановул қилсак.

Эрталабки чой минг шукрона билан ичилди. Мана, эртаиндин Хурсанд аканикида тўй. Ўғли Баҳодиржонни уйлантиряпти. Ён қўшни Мирзиёд ҳам шу ерда, қўли кўксида хизмат қилади, албатта. Эшигида ўзига ўхшаш ёқимтой «Москвич»и ҳам «Бизга ҳам хизмат борми ака? деб туришига шубҳа йўқ.

«Ён қўшни — жон қўшни», дейди халқимиз. «Ён қўшнинг яхши бўлса, ўнта ака-уканг ёнингда» дейдилар. Ҳамма яхши одамларга камтарин, камсуқум Мирзиёдга, Хурсанд акага ўхшаган жон қўшнилар насиб қилишини Аллоҳдан сўрайман.

Ғолиб МИРЗО.

Иссиқ печкали уйдан нонни ҳиди димоққа урилиб, қалбингизда қандайдир илиқлик вужудга келади. Уни истеъмол қилганимизда эса бутун борлиғимиз тўйиниб, ором олади. Шаҳримиздаги кўплаб кичик нон корхоналарида ҳозирги кунда юқори талаб бўлган патир нонни пешма-пеш ҳамшаҳарларимиз дастурхонига моҳир новвойларимиз етказиб беришмоқда.

Ҳурматли таҳририят!

Мен тилшуносликка, айниқса, айрим сўзларнинг келиб чиқиш тарихига жуда ҳам қизиқаман. «Туркистон» сўзи ҳозир жуда ҳам кўп муомалада ишлатиляпти. Илтимос, шу сўз қачондан бошлаб термин сифатида қўлланилиб келинади. Шу ҳақда маълумот берсангиз.

Инобат АЗИМОВА,
уй бекаси.

Сўраган эдингиз...

ТУРКИСТОН ДИЁРИ

Туркистон — «Турклар диёри», қадимий ва навқирон ўлка! Бу номнинг тарих саҳифаларида тилга олина бошлаганига мана қарийб XV аср бўлди. «Туркистон» атамасини биринчи бўлиб эронликлар ишлата бошлаган бўлса ажаб эмас. Ана шу бир ярим минг йиллик давр давомида сиёсий вазиятга қараб «Туркистон» тушунчасининг чегараси ўзгариб кетди. Масалан, эронликлар Туркистон деганда бу ўлканинг Эрон билан бўлган жанубий чегарасини назарда тутганлар. Сосонийлар ҳукмронлиги даврида (III—IV асрларда) эса Ўкуз (Амударё)дан бевосита шимолда бўлган ерлар «Турклар ўлкаси» деб аталган. Араб тарихчиси Табарий (IX—X асрлар) келтирган афсонага кўра, Ўкуз дарёси турклар билан форслар ўлкасининг чегараси ҳисобланган. Араблар туркларнинг кўп ерларини босиб олиб, ўзларини анча шимолга суриб ташлашган. Шунинг учун араб географлари (IX—X асрлар) Туркистон «Турклар ўлкаси» деганда Мовароуннаҳрдан шимол ва шарқдаги ерларни тушунишган. Эрон билан Афғонистон аҳолиси учун «Туркистон турклари» ён қўшни бўлиб қолаверган.

Кўчманчи ўзбекларнинг Мовароуннаҳрга кириб келиши билан Амударёдан жанубда янги Туркистон — Афғонистон Туркистони деган тушунча пайдо бўлади. Хитой Туркистони Шарқий Туркистон деб, Ўрта Осиёнинг руслар босиб олган қисмида ташкил этилган Туркистон генерал-губернаторлиги эса Ғарбий Туркистон ёки «Рус Туркистони» деб атала бошланади. Туркистон атамасини XIX асрда инглизлар илмий терминологияга киритган.

1886 йилда профессор И. В. Мушкетов ўзининг «Туркистон» китобида Туркистон тушунчасига қатъий географик мазмун беришга уринади. Олим Ўрта Осиёдаги Помир-Олой тоғлари ҳамда Каспий денгизи ҳавзаси, Эрон тоғлиги ва Шимолий Муз океани оралиғидаги ўлкаларни Туркистон деб атайди.

Маъмурий-сиёсий чегараларидан қатъи назар Туркистон деганда энг аввало «Турклар яшайдиган ўлкалар» тушунилган. Собиқ шўро даврида эса иттифоқдош республикалар тузилгач, Туркистон атамаси ўрнига «Ўрта Осиё» тушунчаси истеъмолга киритилади. Бироқ хорижда Туркистон атамаси ҳеч қачон истеъмолдан қолган эмас. Ўлка аҳолисига келганда шуни айтиш керакки, фақат бир миллат вакиллари яшайдиган, бирон мамлакат ёки каттароқ ҳудуд йўқ дунёда. Масалан, Ўзбекистонда 100 дан ортиқ миллат ва элатларнинг вакиллари яшашади, бу эса мамлакатнинг «Ўзбекистон» деб аталашига ҳеч бир монелик қилмайди. Дунёдаги деярли барча мамлакатлар ҳақида шундай дейиш мумкин.

Ҳар қандай термин ёки тушунча маъқуллик ва мақбуллик тарозисида ўлчаб сўнгра истеъмолга киритилади. «Туркистон» атамаси эса асрлар синовига бардош берган, теран илдиз отган, қулай, барча тилларда бирдек таржимасиз ишлатиладиган пурмазмун топонимдир.

«Туркистон» атамасининг чегарасига келганда шуни айтиш керакки, ҳар қандай ўлканинг ҳозирги номи дастлаб кичик бир майдонни билдирган, вақт ўтиб кишиларнинг географик тасаввурлари кенгая борган сари, шу кичик гўшанинг номи катта бир мамлакат, ҳатто бутун бошлиқ қитъа ёки океаннинг номи бўлиб қолади. Масалан, Ўрта денгизнинг бир бўлаги ҳисобланган Эгей денгизининг шарқий соҳилини оссурийлар Осу деб аташган; ана шу сўздан Осиё деган ном пайдо бўлган. Ёки қадимги Юнонистонда Болқон ярим оролининг кичик бир қисми «эреб» — «ғарб» деб аталган; кейинчалик бу сўз бутун бир қитъа — Европанинг номи бўлиб қолган. Топонимикада бундай мисоллар кўп.

Якдил, яктил, якдин халқлар диёрини Туркистон деб аташ айни муддаодир. Чиндан ҳам узоқ асрлар давомида бир тан, бир жон бўлиб яшашган бу халқларнинг дили дилига туташ, ислом дини туфайли бу халқларнинг эътиқоди, янада мустаҳкам, иймони янада басаломатдир. Барча алоқа-муносабатларнинг робитаи воситаси бўлмиш тилларимиз ҳам муштарак, умумийдир. Бу ўринда туркий тилларни эмас, Туркистондаги барча халқлар учун тожик тилининг роли ҳақида тарихий ҳақиқатни эслаш адолатдандир. Халқнинг талай қисмини ташкил этган хат-саводли кишиларни айтмай қўя қолайлик (бундайлар тожик ва араб тилларини мукаммал билишган), оддий халқ — ўзбеклар, қирғизлар ва туркманлар тожик тилини яхшигина билишган, шу билан бирга тожиклар ҳам туркий тилларни бинойидай эгаллашган; чунки уларнинг бозор-ўчарлари, тирикчилик хўжаликлари бирга бўлган. Айни вақтда мактаб-мадрасаларда ўзбек ва тожик тилларидаги дарсликлардан фойдаланилган (масалан, Сўфи Оллоёр билан Бедил).

Яна бир улкан далил: грамматикани қўя қолинг. Тожикча луғатларни олинг — ўзбекча сўзлар тўлиб ётибди; ўзбекча луғатларни олинг — тожикча сўзлар истаганча топилади. Булар — дилимиз, тилимиз бирлигининг ёрқин ифодаси эмасми? Ҳа, шундай.

Суюн ҚОРАЕВ,
Қирғизистон Давлат университетининг
фахрий профессори.

Қатра

КУЗНИНГ СЎНГГИ КУНИ

Кузнинг сўнгги кунлари ҳам ўтиб бормоқда. Сарғайган хазонлар , маъюс япроқлар, гоҳ қувонч, гоҳ кундалик ташвишларга тўлиб куз фасли ҳам кўз юмиб очгунча ўтиб кетмоқда. Ҳувиллаган хиёбонларни, сўнгги кунларини яшаётган япроқларни ҳеч кузатганмисиз? Киши табиатидаги нозик ҳис-туйғулардан андоза олган улар гўё.

Қалбимизнинг тубида очилмаган ва лекин очилиши яқин бўлган туйғулар булоғи бош кўтаради. Қиш яқинлашар экан, инсон ўйларида ҳам бир тозариш, янгиланиш, покланиш кузатилади.

Она-еримиз ўтган кунларимизга шукрона айтиб, енгил тин олади. Бағрини қишга, оппоқ қорлар учун бўшатади гўё. Мусаффо осмон ҳам кузнинг ҳар онини муқаддас билиб, кунларини камалакли, тунлари ойдин нурларини сочиб ой мунаввар қилиб, ардоқлайди.

Дарахтлардан тўкилмай қолган япроқлар ўзидан муаззин бир куй таратиб, ҳикмат ўқийди. Ҳадемай гоҳ ёмғирли, гоҳ қуёшли кунлар тугаб, изғирин бошланади. Фасллар алмашади. Зеро, ҳар бир фасл биз учун суюмли ва эъзозлидир.

Тақвимдан куз кунининг яна бир варағини йиртар эканман, кўнглимнинг тубида армон уйғонди. Кунлар кетидан ойлар шитоб билан ўтиб бормоқда. Ўтаётган кунларимни сарҳисоб қила туриб вақтимни беҳуда ўтказмаганимни, куздан ажиб хотиралар қолаётганини сездим. Армон қониқиш ҳисси билан алмашди, Қишгагина хос бўлган мағрур бир ҳолат менга ҳам, балки бутун шаҳарга ҳам кўчди гўё.

Муқаддас ЮСУПОВА.

Юртимизда уюштириладиган маданий тадбирлар, кўрик-танловлар, кечаларни тайёрлашда Халқ ижодиёти ва маданий-маърифий ишлар Республика марказининг хизматлари катта. Марказ 1979 йилгача халқ ижодий уйи бўлган.

Ижодий марказларда

МАЪНАВИЯТ САРЧАШМАСИ

— 1979 йилдан эътиборан у халқ ижодиёти ва маданий-маърифий ишлар Республика маркази номи билан юритилади, — деб ҳикоя қилади унинг раҳбари Деҳқонбой Ҳусанов. — Унинг асосий вазифалари мафкурага хизмат қилиш, одамларнинг миллий маданиятимизга, маънавиятга, қадриятларга бўлган муносабатини ижобий тарафлама ўзгартиришдан иборатдир.

Айниқса она-юртимиз истиқлолга эришгач марказнинг ишлари янада жонланиб кетди. Бу ерда сўнгги 4-5 йил давомида қилинаётган ишлар кўлами жуда салмоқли. Йиллар мобайнида йўқолиб бораётган қадриятлар қайта тикланиб танловлар, мулоқотлар, учрашувлар, анжуманлар ўтказиш йўли билан халққа қайтарилаётгани жуда қувончли. Улардан энг эсда қоларлиси Қашқадарёнинг Шаҳрисабз шаҳрида буюк соҳибқирон Амир Темур истироҳат боғини очиб, Оқсарой тагида катта танлов ўтказилганини юртдошларимиз ҳали-ҳали қувонч билан эслайдилар.

— Маълумки, илгари «Алла» ижрочилар танлови ҳеч қачон ўтказилмаганди, — дея ўз сўзида давом этади Деҳқонбой ака, — у илк маротаба марказимизнинг саъй-ҳаракатлари билан ўтказилди. Бешикни тебратиш асносида оналар ўз фарзандига меҳри янада ошади. Она эса айнан алла орқали меҳрини ифодалайди. Ўз ўрнида алла унинг дунёқарашини белгилайди.

Туркия, Тожикистон, Қозоғистон, Озарбайжон республикаларининг вакиллари билан ўтказилган бахши шоирлар танлови уларнинг ижодига кенг қамровда ёндошиш имконини беради.

Тўй ва маросим ижрочиларининг республика кўрик-танловида халқимизнинг йўқолиб бораётган удумлари, одатлари намойиш қилинган. Бу йил мақомчилар халқ чолғу асбоблари танлови, Хонобод шаҳрида Сойиб Хўжаев хотирасига бағишланган аскиячилар танлови муваффақият билан ўтказилди. Марказ фақатгина танловлар ўтказиш билан ҳам чекланиб қолмай, маҳаллаларда ёшлар тарбиясига боғлиқ учрашувлар ўтказиб келмоқда. Республика «Маҳалла» хайрия жамғармаси билан ҳамжиҳатликда республикамиз вилоят, шаҳар, туманларида маданият масканларининг ёшлар тарбиясида тутган ўрни мавзуига бағишлаб қатор хайрли тадбирлар бўлиб ўтди.

— Ҳаётимизнинг барча жабҳаларида катта ўзгаришлар кетаётган пайтда марказингиз ишни қандай ташкил қилмоқда? — сўраймиз Деҳқонбой акадан.

— Ҳозирги клублар, маданият уйларининг фаолиятига кўнглимиз тўлмасдан, Ўзбекистон Республикаси маданият ишлари вазирлиги билан биргаликда қишлоқ маданият марказлари низомини ишлаб чиқдик. Дастлабки қишлоқ маданият маркази Фарғонанинг Ғиштмон қишлоғида очилди. Ҳозир диёримизда 50 дан зиёд маданият марказлари ишлаб турибди. Илгариги клублардан ҳозирги маданият марказларининг фарқи шундаки, низомда уларга тўла эркинлик берилган.

Республикамизда 300 та «Халқ» унвонини олган жамоалар, халқ театрлари, халқ дасталари бор. Уларни ҳар уч йилда бир марта ижодий синовдан ўтказиб турамиз. Келгуси йили Президент соврини учун катта танлов эълон қилиш ниятимиз бор. Халқимизнинг ардоқли истеъдодларига бағишлаб «Барҳаёт сиймолар» рукни остидаги хайрли тадбирларимизни келгусида ҳам давом эттирмоқчимиз.

Ёшлар камолотида миллий санъатнинг аҳамияти бениҳоя катта эканини ҳисобга олган ҳолда, миллий анъанавий қўшиқчилигимиз, миллий созларимизга бағишланган қатор тадбирлар белгилаганмиз.

Бир сўз билан айтиш мумкинки, маънавиятимиз, қадриятларимиз тикланишига марказимиз ўз ҳиссасини баҳоли қудрат қўшиб келаётир.

Назокат УСМОНОВА.

Тўкин-сочинлик халқимиз учун доимо байрам бўлган.

Рустам Шарипов олган суратлар.

Нишондорларимиз

СЕРМАҲСУЛ ИЖОДКОР

Таниқли уйғур шоири Рузи Қодирий 1925 йилда Қашқар шаҳри яқинидаги Тошмалик қишлоғида, деҳқон оиласида туғилди. 1931—1937 йилларда мадрасаларда ўқиб, саводли бўлди. Сўфи Оллоёр, Навоий, Хожа Ҳофиз, Шайх Саъдий, Жомий асарларини ўрганиб, мутолаа қилди. Айни пайтда абжад, жуғрофия, тарихлардан ҳам хабардор бўлди.

1937—1941 йилларда мактабда ўқиб, 6-синфни тугатгандан сўнг, 1942—1944 йилларда гимназияда таҳсил кўрди. 1945—1947 йилларда Урумчида университетда ўқиди.

Шоир 1955 йилда Тошкентга кўчиб келди. Тошкент Давлат университети филология факультетида (1956—1961) таҳсил олди. Шу ерда диссертация ёқлаб, филология фанлари номзоди бўлди. Бундан ташқари «Ҳозирги замон уйғур адабиёти», «Реалистик уйғур адабиётининг ривожланиши» номли китобларини ҳам яратган.

Рузи Қодирий сермаҳсул ижодкор сифатида «Кураш илҳомлари», «Уйғур қўшиқлари», «Уйғур эртаклари», «Баҳодир ўғлон», «Қашқар қўшиғи», «Қутлуғ диёр», «Хива гуллари», «Қалбим сизники», «Ғуруриm», «Дўстлик нашидаси» каби шеърий китобларини туҳфа этди. У уйғур ва рус тилида чоп этилган ўндан зиёд тупламларнинг ҳам муаллифидир.

Шоир ўзининг 70 йиллик тўйини талай шеърлар, «Виждон садоси», «Она сайёра», «Боқинома», «Даҳоларга талпин», «Ювилган доғ», «Икки аланга» каби достонлар билан кутиб олди.

Кўп сонли оқшомхонлар номидан шоир Рузи Қодирийни давлатимизнинг юксак мукофоти — «Шуҳрат» медали билан тақдирлангани ва муборак ёши билан қутлаб, унинг янги шеърларини эътиборингизга ҳавола этамиз.

ЁНАР ТОМЧИЛАР

Замину замоннинг ташвишин, тинчин,
Акс этар ўзида бир парча юрак.
Одамзод ўйларин, тилак, ишончин
Қалбнинг урмоғидан англамоқ керак.
Заррада акс этур бутун бир дунё
Эмасму томчи ҳам денгиздан нишон?
Борлиқ илкидаги мавжудот ҳатто
Томчилар аксида бўлур намоён.

*

...Ҳалигача кетмас қулоғимдан оҳ,
Раҳматли онамнинг маҳзун садоси.
Босқинлар феълидан этарди огоҳ,
Қатра-қатра ёши, дилин нидоси,
«Истибдодлар эзди, қақшатди беҳад,
Қуллик занжири-ла боғлади маҳкам!
Юртимизга ундан ёғди мусибат,
Йўлимизда жаллод қадам-бақадам!
Бунча шўрпешона бечора халқим,
Эрки, бахти, фахри қилинган яксон!
Беҳолдир вужудим, беҳолдир қалбим,
Бизга қоронғудир, қафасдир жаҳон!»
Фаҳм айлардим ўша тийран мазмунин,
Киприклар устига қалққан қатрадан,
Сезардим тоғлардек дард, оғир кунин.
Маржондек тизилиб оққан қатрадан.

*

...Уруш ўтиб ёққан ёвдан жирканиш,
Хиросимадаги ўчмас жароҳат,
Эҳ... Фаластиндаги ўрташ, ўртаниш,
Ҳанузга чўзилган қайғу, фалокат
Югославиядаги мусибат, даҳшат.
Қасамёду сабот, қаҳру ғазаб ҳам,
Ёнар томчилардан ҳолимас олам!

*

...Ватандан бир муддат айрилиб, йироқ
Йўллару соҳиллар бўйлаб юрт кезган,
Туққан диёрига кўзлари муштоқ,
Дийдор соғинчида юрагин эзган,
Пинҳон [illegible] ёнар томчилар,
Ҳасратига шерик бўлсангиз, эвоҳ,
Дунё шу томчи ёш [illegible].

Азобланган жонлар юзига қаранг,
Томчи ёш, томчи ёш кўнгилни бузар.
Айрилиқ аламин измига қаранг,
Ёнар томчи ёшлар бағрингиз эзар.
Қаранг юрт ҳажрида ёнган нигоҳга,
Унда фироқ ўти қатра ёшсимон.
Боқинг, элга жисми, жони фидога,
Ҳар томчи ёшида борлиги аён!

*

Диёрин гуллатган, кўз-кўз айлаган,
Оташ қароғларда ўйнар томчилар,
Бунёди-ла ўзин юлдуз айлаган,
Чеҳраларда порлар, чақнар томчилар.
Эркию иқболин қучган беармон
Қалби яллиғланган яловбардор эл,
Истиқболи буюк донгдор, туғдор эл.
Дўстлик, биродарлик, бирлик жангчиси,
Аҳиллик биносин тикловчи меъмор,
Қисмат, жондошликка фидо жарчиси,
Нурафшон замонга нори ҳам сардор,
Қарочиғларига солсангиз назар,
Унда ҳам томчи ёш ёнар шон янглиғ!
Улуғвор эътиқод, имон акс этар,
Туркистон жисмида жону қон янглиғ!
Мўъжизакорларга боқманг қайси он,
Унумлар ёғдуси ёнар юзларда.
Келгусин кўролган йиран кўзларда
Қалққан ҳар томчида очун намоён
Чақнаган кўзга боқ, озод Туроним.
Нигоҳимда ёнар томчилар ҳар он
Унда акс этур ёниқ шодлигим,
Демак ҳар қатрада бир олам замон!
Соғинч, ҳижрон, висол, мурод, камол ҳам,
Гоҳида шодликдан, гоҳ ғамдан пайдо!
Чунки ҳар томчида ҳаёт мужассам.
Юртимда адолат, диёнат ҳоким,
Қалбда жўшқин рағбат, руҳият ҳоким!
Меҳрибон, меҳркон, ғамхўр бўл ўғлон,
Самимий ва қайноқ кайфият ҳоким!

Рўзи ҚОДИРИЙ.

Турфа олам

БАНАН ШОХЧАЛАРИДАН ҚОҒОЗ

Мисрдаги миллий илмий тадқиқот марказининг целлюлоза ва қоғоз бўлими бошлиғи, фан доктори Улфат Ёсин Мансур хоним бошлиқ бир гуруҳ ходимлар банан дарахти ёнларидан ўсиб чиқадиган ўсимта шохчалардан қоғоз ишлаб чиқаришга муваффақ бўлдилар.

Улфат хонимнинг таъкидлашича, улар яратган махсус мослама кесиб олинган банан шохчаларини пишириш, унга босим ва қўйи ҳарорат орқали ишлов беришга хизмат қилади. Натижада бир ярим тонна банан шохчаларидан ойига уч-тўрт тонна оқ қоғоз хамири ишлаб чиқариш мумкин бўлди. Бу қоғоз нави ўзининг майинлиги ва таркибида целлюлоза миқдори кўплиги билан бошқа қоғозлардан фарқ қилади.

Бу борада беш ой давомида олиб борилган тажрибалар бир тонна бундай қоғознинг таннархи тахминан 1000 Миср жунайҳини ташкил этиши, яъни у 250 доллар атрофида бўлишини кўрсатди. Демак, у четдан келтирилаётган ва тоннаси 1200 долларга тушаётган қоғоздан 4-5 марта арзон бўлар экан.

ШИРИН ЖЎХОРИ АСАЛИНИ ЕГАНМИСИЗ?

Мисрдаги қанд маҳсулотлари илмий-текшириш институтининг илмий ходимлари «Олтин асал» номи билан машҳур ширин жўхоридан олинадиган янги асал навини саноат усулида ишлаб чиқаришга эришдилар. Мазкур институт агротехник тавсиялар ишлаб чиқариш илмий институти билан олиб борган тадқиқотлар ширин жўхори асали мазаси жиҳатидан истеъмолчилар томонидан яхши кутиб олингани, унинг таркиби, ёпишқоқлиги, хушбўйлиги шакарқамишдан олинадиган «Қора асал»га жуда-жуда ўхшаш эканини кўрсатди. Демак, бора-бора ширин жўхорининг «Олтин асал»и, шакарқамишнинг «Қора асал»и ўрнини тўла қоплаши мумкин. Натижада оргтирилган шакарқамишдан оқ қанд сингари маҳсулотлар, ширин жўхори сўтаси ва чиқиндиларидан эса қоғоз ишлаб чиқариш саноатида фойдаланиш мумкин бўлади. Ўсимликнинг қолган қолдиқлари молларга ем-хашак сифатида асқотади.

Ширин жўхори одатда сувсиз ҳамда шўр тупроқли ориқ ерларга ёзги дон маҳсулоти сифатида экилаверади. Ҳозирда қанд лавлаги ва шакарқамиш қаторида ширин жўхоридан ҳам оқ қанд ишлаб чиқариш йўлга қўйилмоқда.

Кўчалар, сокин кўчалар...

Галикарнас мақбараси иккинчи Артемида ибодатхонаси билан бир вақтда солинган. Бу мақбарага ҳам Бобил боғи ҳамда Шоҳ Жаҳон ўз севикли ёри Мумтоз Маҳал учун қурдирган Тож Маҳал каби муҳаббат рамзи сифатида асос солинган эди.

Дунёга машҳур обидалар

ГАЛИКАРНАС МАҚБАРАСИ

Агар биз подшоойим Мидияни сутдан оқ, покиза, гўзал, барно, севикли ёрнинг ўзига бағишлаб қурдирган ҳайкалга арзийдиган малика сифатида қарасак, Мавсолга алоқадор қадимдан келаётган оғир гумон ва гуноҳнинг гувоҳи бўламиз. Оламга машҳур қалъа — Кариянинг пойтахти Галикарнас тўғрисида Проспьер Мериме шундай деган эди: «Мавсол ўз қарамоғидаги халқнинг қоққанда қонини, сиққанда сувини оларди, Геродот тили билан айтсак, унинг қўйчилари қўйини илон ялагундек этиб жунларини қирққанда бошқа элнинг қўйчивонлари оғзини очиб ўтирарди. У керак бўлса майитни кўмиш учун ҳам солиқ олган, соч солиғини юргизганига нима дейсиз. Шундай йўллар билан бойлик тўплаган».

Ким нима деса десину, бу подшони Карияда жону дили билан севган одам бўлган. У — ҳам туғишган синглиси, ҳам хотини Артемисия эди. Мавсол йигирма тўрт йил ҳукмронлик қилиб, оламдан ўтганда, Артемисия ҳам ғам-туссадан вафот этган.

«Артемисия ўз эрини куйиб-ениб, жон дили билан яхши кўрарди, деган сўз бор, — деб ёзади Авл Геллий, — бундай муҳаббатни тил билан айтиб етказиш у ёқда турсин, оламда бундай севишганларни учратиш қийин. Подшо оламдан ўтганда Артемисия майитни қучиб, кўз ёшини кўл қилиб тўккан ҳолда олов қучоғига ташланадиган тобут билан бирга ўзини ҳам тантаналар остида олиб юришга буйруқ беради. Ҳасрат чеккан Артемисия, майитдан қолган кулга гулоб септиради-да, идишдаги қолган гулобга кул солдириб ичиб қўяди. Унинг вафот этган эрига бўлган муҳаббати бу билан тугамайди. Кейин ҳисобсиз бойликка қарамасдан марҳум бўлган эрининг ҳурматига ажойиб мозор солдиради, у оламнинг етти ажойиботининг бири ҳисобланади».

Афтидан Рим тарихчиси мавзудан бироз четга чиққанга ўхшайди. Сабаби, Мавсол вафотидан икки йилдан сўнг Артемисия дунёдан кўз юмган. Ҳаётининг сўнгги ойларини мислсиз уруш билан ўтказиб, тенги йўқ саркарда эканини ҳам кўрсатган. Шунингдек, Мавсол вафотидан йигирма йил ўтгач, Карияда тожу тахт учун бўлган урушлар арафасида Искандар Зулқарнайн келиб, мақбарани тўла битган ҳолда кўради. Демак, Мавсолнинг ҳаётлигида мақбара қурилиши бошланиб, Артемисия уни давом эттирган. Чунки, бундай ҳажми катта қурилишнинг бир неча йилда тугатилиши табиийдир.

Галикарнас мозорини меъморлар тўрт бурчак шаклида солишган бўлиб, биринчи қаватини Мавсол ва Артемисиянинг мурдасига ўхшатишади. Ҳажми 5000 квадрат метр, баландлиги йигирма метрлар чамасидаги алп мурданинг ташқарисига форс усулида ишлов берилиб, оқ мармар билан қопланган. Биринчи қаватнинг юқориги қисмига ишланган эллиплар ва амазонкаларнинг жангларини тасвирловчи ҳайкал сурат улуғ Скопас томонидан турли нақшлар билан безатилган «Амазономахия» эди.

Плинийнинг ёзишича, мақбаранинг баландлиги юз йигирма беш кар бўлган, яъни олтмиш метр. Бошқа манбаларда бундан ошириб ёки камайтириб айтилган дараклар учрайди. У денгизга яқин солинган қалъанинг ўртасидан жой олган. Шунинг учун ҳам жуда катта Арес мозори, Афродита ҳамда Гермес ибодатхонасига ўхшаш Галикарнас ҳам денгиздан қараганда кўзга яққол ташланиб туради.

1522 йили Сулаймон султон родосликларга ҳужумга тайёргарлик кўраётганда, ўғли хавфнинг олдини олиш учун бир неча аскарни юбориб, қалъани мустаҳкамлаш ҳамда душман бостириб келишининг олдини олишга ҳаракат қилади. Аскарлар Мезинга (ўша кезлари Галикарнас шундай аталарди) келиши билан истеҳкомни тузатишга киришади. Шунда керакли аше бўлмагани учун, ғишт ва ёғочлардан фойдаланади. Шу усулда, қурилиш қаватларини кўтариш давомида, бир неча кундан кейин аллақандай ғорга дуч келишади. Улар шаъм ёқиб ичкари киришади.

Ажабо, аскарлар олдида квадрат шаклидаги хона турарди. Атроф мармар устунлар, карнизлар билан ва яна ҳар хил нақшлар билан безатилган эди. Улар пастқам эшикдан иккинчи кичик залга киришади. Бу ерда мурда устига қўйилган тўрт бурчакли мармар бешикни кўришади, унинг устига ўлган одамнинг кули солинган совут қўйилганди. Бу белгининг оппоқ мармардан усталик билан ясалганини шундан билса бўладики, тим қоронғуда шуъла сочиб турарди. Аскарлар эртасига яна келганларида ҳайкал синиб, бешик очилиб ётганини кўришади. Ерда зарли матонинг парчалари, олтин узуклар сочилиб ётар эди.

XIX асрда Британия музейининг омборчиси сэр Ньютон Галикарнас мақбарасига шошилинч равишда сафарга отланди. У тўққиз ой давомида бузилган мақбара уюмларини топиб, қалин тош, тупроқ қатламлари орасидан Скопаснинг тўрт тош тахтасига дуч келади. Қазишма ишлари битишга яқин қолганда энг асосий ўлжани қўлга киритади. Бу — Мавсол ва Артемисиянинг тилла суви юргизилган, синиб чилпарчин бўлган ҳайкаллари эди...

Қилирбой ТУЛАБОЕВ.

Бош муҳаррир
Эркин ЭРНАЗАРОВ

ДУШАНБА, 27

ЎзТВ I

7.00 **«Ҳафтанома».**
7.30 — 9.00 **«Ассалом, Ўзбекистон!»** Тонгги дам олиш кўрсатуви.

*

9.00 **«Сирли сандиқ».** Телевизион ўйин.
10.00 «Ёшлик» студияси. «Талабалик йилларим».
10.30 «Малласоч малика». Бадиий фильм.
11.50 — 13.00 **«Қўшиғимдасан, Ватан!».** Телевизион танлов тақдимаси.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 **Янгиликлар.**
18.10 **«Ҳаёт». «Нурли манзил остонаси».** Публицистик кўрсатув.
19.25 Эълонлар.
19.30 **«Ахборот»** (рус тилида).
19.45 Эълонлар.
19.50 Оқшом эртаклари.
20.05 **«Ҳаёт». «Кафтимдаги сайёра».** Публицистик кўрсатувнинг давоми.
20.55 Эълонлар.
21.00 **«Ахборот».**
21.20 Эълонлар.
21.25 **«Ҳаёт». «Олам гўзал мунавварликда».** Публицистик кўрсатувнинг давоми.
23.55 Эълонлар.
24.00 **«Ахборот».**
00.15 — 00.45 **«Обид — А»** театри намойиш этади.

ЎзТВ II
«Тошкент» студияси таништиради:

18.30 Болалар учун. «Кўзмунчоқ».
19.00 «Тафсилот». Ахборот кўрсатуви.
19.15 «Деҳқон ҳиммати». Паркент туманидан кўрсатув.
19.45 «Тошкентнома».
20.45 «Бу разведкада бўлган эди». Бадиий фильм.
22.15 — 22.45 «Спорт-тайм».

ЎзТВ III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Мовий ҳалқа бўйлаб». Телефильм.

*

РОССИЯ ЖАМОАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
18.20 — 21.40

*

РОССИЯ ДАВЛАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
21.40 — 23.20

*

23.20 Эълонлар.
23.25 Янгиликлар.
23.30 — 23.40 «Қуёш шуъласи остида». Телефильм.

ЎзТВ IV
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.

*

19.40 «Мульткарусель».

*

«ОМАД» таништиради:

19.55 Эълонлар.
20.00 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
20.50 Эълонлар.
20.55 «Курьер».
21.15 «...яна об-ҳаво ҳақида».
21.25 Эълонлар.
21.30 — 23.10 Видео — «О».

СЕШАНБА, 28

ЎзТВ I

7.00 **«Ахборот».**
7.20 — 9.00 **«Ассалом, Ўзбекистон!»** Тонгги дам олиш кўрсатуви.

*

9.00 «Ўзбектелефильм» кўрсатади: «Абдулла Қаҳҳор».
9.30 Немис тили.
10.00 «Ёшлик» студияси. «Мактубларингизни ўқиб...»
10.30 Ўқув кўрсатуви. Информатика ва ҳисоблаш техникаси асослари.
11.00 «Нурли сиймолар». Кинокўрсатув.
11.30 Ўқув кўрсатуви. Адабиёт.
12.00 «Томоша». Фильм-концерт.
12.30 — 14.30 «Умидлар йили». Видеоканал.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 **Янгиликлар.**
18.10 Болалар учун фильм.
18.40 **«Адолат».** Ҳуқуқий-публицистик кўрсатув.
19.25 Эълонлар.
19.30 **«Ахборот»** (рус тилида).
19.45 Эълонлар.
19.50 Оқшом эртаклари.
20.05 **«Сарви гулрў келмади».** Навоий ғазаллари билан айтиладиган қўшиқлар.
20.55 Эълонлар.
21.00 **«Ахборот».**
21.20 Эълонлар.
21.25 «Оқ қоплоннинг зурриёти». Бадиий фильм. 1 — 2-сериялар.
23.35 Эстрада тароналари.
23.55 Эълонлар.
24.00 — 00.15 **«Ахборот».**

ЎзТВ II
«ОМАД» таништиради:

18.30 «Мультфейерверк».
18.45 «Табиат дунёси». Оммабоп кўрсатув.
19.35 «Хусусийлаштириш: қадамбақадам».
19.55 «Тропиканка». Телесериал (Бразилия).
20.45 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
21.10 «Видеогид».
21.30 «Теле-ателье-шоу».
21.40 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
22.20 — 24.00 «Кинонигоҳ».

ЎзТВ III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Гребешок». Телефильм.

*

РОССИЯ ЖАМОАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
7.30 — 9.00
* * *
18.20 — 21.40

*

РОССИЯ ДАВЛАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
21.40 — 23.20

*

23.20 Эълонлар.
23.25 Янгиликлар.
23.30 — 23.50 «Бу ажиб дунё».

ЎзТВ IV
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.

*

19.40 «Мультикарусель».
19.55 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари.
20.15 «Дидар» (қозоқ тилида).
20.55 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
21.55 «Ўзбекистон: ҳамкорлик йўлидан».
22.35 — 23.35 «Соккер-клуб». Футбол шарҳи.

ЧОРШАНБА, 29

ЎзТВ I

7.00 **«Ахборот».**
7.20 — 9.00 **«Ассалом, Ўзбекистон!»** Тонгги дам олиш кўрсатуви.

*

9.00 «Унутма мени». Киноконцерт.
9.35 Инглиз тили.
10.05 «Фахрийлар — фахримиз».
10.55 «Алифбо сабоқлари».
11.25 «Ким топди?» Телеўйин.

12.20 — 13.50 «Доктор Жекил ва мистер Хайданинг ажойиб саргузаштлари». Бадиий фильм.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 **Янгиликлар.**
18.10 «Хазинамиз таянчи». Иқтисодий кўрсатув.
18.40 **«Санъат олами».** Кулол Маҳмуд Мамажонов.
19.15 **«Фаровон турмуш учун».** Тошкент шаҳрини газлаштириш ҳақида.
19.25 Эълонлар.
19.30 **«Ахборот»** (рус тилида).
19.45 Эълонлар.
19.50 Оқшом эртаклари.
20.05 Спорт хабарномаси.
20.15 **«Ўзбек киносининг барҳаёт саҳифалари».**

*

20.55 Эълонлар.
21.00 **«Ахборот».**
21.20 Эълонлар.
21.25 **«Шаҳар бедарвоза эмас...»** Публицистик кўрсатув.
22.00 Санъат усталари ижросида концерт.
22.55 **Уйғун, Иззат Султон. «Алишер Навоий» асарининг яратилиши ҳақида.**
23.55 Эълонлар.
24.00 — 00.15 **«Ахборот».**

ЎзТВ II
«Тошкент» студияси таништиради:

18.30 «Дарсга қўнғироқ».
19.20 «Оқ соя».
19.50 «Халқ саломатлиги йўлида».
20.15 «Тошкент оқшомида».
21.15 — 22.45 «Кинематограф».

ЎзТВ III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Витим соҳиллари», «Тоғ наволари». Телефильмлар.

*

РОССИЯ ЖАМОАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
7.30 — 9.00
* * *
18.20 — 21.40

*

РОССИЯ ДАВЛАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
21.40 — 23.20

*

23.20 Эълонлар.
23.25 Янгиликлар.
23.30 — 00.15 «Дунё табиати».

ЎзТВ IV
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.

*

19.40 «Мультикарусель».

*

«ОМАД» таништиради:

19.55 Эълонлар.
20.00 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
20.50 — 23.50 «СПОРТ-ҚИТЪАСИ».

ПАЙШАНБА, 30

ЎзТВ I

7.00 **«Ахборот».**
7.20 — 9.00 **«Ассалом, Ўзбекистон!»** Тонгги дам олиш кўрсатуви.

*

9.00 «Одам-амфибия». Бадиий фильм.
10.30 Ўқув кўрсатуви. Умумий биология.
11.00 «Ишбилармон». Телеочерк.
11.30 «Куз жилолари». Кинодастур.
12.10 Ўзбек куйларидан концерт.
12.40—14.40 «Ёшлик» видеоканали.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 **Янгиликлар.**
18.10 «Маҳалламиз болалари». Бухоро шаҳар маҳалла болаларининг телемусобақаси.
19.05 **«Турон тулпорлари».** Спорт кўрсатуви.
19.25 Эълонлар.
19.30 **«Ахборот»** (рус тилида).
19.45 Эълонлар.
19.50 Оқшом эртаклари.
20.05 «Навоийхонлик». Адабий кўрсатув.
20.35 «Юзма-юз». Таълим ва тил ўрганиш бўйича Америка Ҳамкорлик ташкилотининг Ўзбекистондаги регионал директори Мунаввар Олгун билан мулоқот.
20.55 Эълонлар.
21.00 **«Ахборот».**
21.20 Эълонлар.
21.25 **«Олтин мерос».** Халқ артисти Раззоқ Ҳамроев.
22.10 Мусиқий дақиқалар.
22.20 Ўзбек киносининг 85 йиллигига. Бадиий фильм.
23.55 Эълонлар.
24.00 **«Ахборот».**
00.15 — 00.45 **«Тушимда кўрсам эди».** Нодира ғазаллари билан айтиладиган ашулалар.

ЎзТВ II
«ОМАД» таништиради:

18.30 «Юра даври боғидаги саргузашт».
19.00 «Тропиканка». Телесериал (Бразилия).
19.50 «Эм-Ти- Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
20.35 «Кинонигоҳ».
22.15— 22.45 «Оламнинг яратилиши». Оммабоп кўрсатув.

ЎзТВ III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Матолар жилоси». Телефильм.

*

РОССИЯ ЖАМОАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
7.30 — 9.00
* * *
18.20 — 21.40

*

РОССИЯ ДАВЛАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
21.40 — 23.20

*

23.20 Эълонлар.
23.25 Янгиликлар.
23.30 — 23.40 Телеочерк.

ЎзТВ IV
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.

*

19.40 «Мультикарусель».
19.55 «Тадбиркорлик мактаби».
20.20 «Безнен мирас» (татар тилида).
21.00 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
22.00 Л. Якубовичнинг «Мўъжизалар майдони» Тошкентда (2-кўрсатув).
22.45 — 23.30 «Туризм-ревю».

ЖУМА, 1

ЎзТВ I

7.00 **«Ахборот».**
7.20 — 9.00 **«Ассалом, Ўзбекистон!»** Тонгги дам олиш кўрсатуви.

*

9.00 Бадиий фильм.
10.35 М. Ҳазратқулов. «Меҳр кўп кўргаздим». Йўлдош Охунбобоев номидаги Ёш томошабинлар театрининг спектакли.
12.00 Немис тили.
12.30 — 13.00 «Талабалар саҳнасида».

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 **Янгиликлар.**
18.10 ЎзТВ хазинасидан. Ўткир Ҳошимов. «Инсон садоқати». Телеспектакль. 2-қисм.
19.15 Мусиқий дақиқалар.
19.25 Эълонлар.
19.30 **«Ахборот»** (рус тилида).
19.45 Эълонлар.
19.50 Оқшом эртаклари.
20.05 «Қирқ ҳунар ҳам оз».
20.35 «Билиб қўйган яхши». Аёллар учун махсус дастур.
20.55 Эълонлар.
21.00 **«Ахборот».**
21.20 Эълонлар.
21.25 **«Маърифатнома».**
21.55 «Ҳофизлар хониш қилганда».
22.35 «Ўзбектелефильм» кўрсатади: «Буюк Турон».
23.05 **«Рақс санъати усталари».** Нарзиддин Шерматов.
23.55 Эълонлар.
24.00 **«Ахборот».**
00.15 — 00.45 **Спорт кўрсатувлари.**

ЎзТВ II
«Тошкент» студияси таништиради:

18.30 «Ўтмишсиз келажак йўқ».
19.00 «Бу бўстон аро...»
19.45 «Йўлингиз бехатар бўлсин!»
20.15 «Юлдузлар жилоси». Ҳинд киносининг актёри Санжив Кумар.
20.50 — 22.20 «Келгинди». Бадиий фильм.

ЎзТВ III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Овоз». Телефильм.

*

РОССИЯ ДАВЛАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
7.30 — 9.00
* * *
18.20 — 21.40

*

РОССИЯ ДАВЛАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
21.40 — 23.20

*

23.20 Эълонлар
23.25 Янгиликлар.
23.30 — 23.45 «Шарқ ёдгорликлари». Телефильм.

ЎзТВ IV
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.

*

19.40 «Мультикарусель».

*

«ОМАД» таништиради:

19.55 Эълонлар.
20.00 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
20.50 «Кулгига нима етсин!» Ҳажвий кўрсатув.
21.05 «Компьютер-Осиё».
21.25 Видео янгиликлари.
21.45 «Теле-ателье-шоу».
21.55 Эълонлар.
22.00 «Даракчи». Ахборот кўрсатуви.
22.10 Эълонлар.
22.15 — 23.55 Видео — «О».

ШАНБА, 2

ЎзТВ I

7.00 **«Ахборот».**
7.20 — 9.00 **«Ассалом, Ўзбекистон!»** Тонгги дам олиш кўрсатуви.

*

9.00 **«Хотира».** Уста Олим Комилов.
10.30 «Ёшлик» студияси. «Онамнинг ўгитлари».
11.00 Болалар учун. «Қувноқлар даврасида».
11.30 «Актёрлар ва роллар». Ўзбекистон халқ артисти Рашидхон Содиқов.
12.15 «Оила».
12.45 «Муҳаббатимни куйлайман». Мусиқий кўрсатув.
13.15 — 14.45 «Кузги марафон». Бадиий фильм.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 **«Совға».**
18.20 **«Олам».** Маърифий кинодастур.
19.05 Шарқ дурдоналари.
19.25 Эълонлар.
19.30 **«Ахборот»** (рус тилида).
19.45 Эълонлар.
19.50 Оқшом эртаклари.
20.05 **«Имкон чўққилари».** Гиннеснинг рекордлар оламида.
20.20 **«Ишингиз бароридан келсин!»**
20.30 **«Ўзбекистон янгиликлари»** (инглиз тилида).
20.40 **«Оҳанглар оғушида».**
20.55 Эълонлар.
21.00 **«Ахборот».**
21.20 Эълонлар.
21.25 **«Юлдузли онлар».**
22.25 **«Тунги ёғду».** Дам олиш кинодастури.

ЎзТВ II
«ОМАД» таништиради:

9.00 «Мультфейерверк».
9.15 «Табиат дунёси». Оммабоп кўрсатув.
10.05 «Хусусийлаштириш: қадамбақадам».
10.25 «Тропиканка». Телесериал (Бразилия).
11.15 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
11.40 «Видеогид».
12.00 «Теле-ателье-шоу».
12.10 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
12.50 «Кинонигоҳ».
14.30 — 18.30 «СПОРТ- ҚИТЪАСИ».

*

«Тошкент» студияси таништиради:

18.30 Болалар учун. «Табассум».
19.10 «Коллекция».
19.50 «Кичик дебют».
20.20 «Пульс». Хабарлар.
20.35 «Менинг кўчам».
20.50 «Рок - сеанс».
21.25 «Ҳар соҳадан бир шингил».
22.00 «Тошкент, Хлебушкинага».
22.20— 23.50 «Кинематограф».

ЎзТВ III

17.50 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.
17.55 «Семурғ — бахт қуши», «Кузги лавҳалар». Телефильмлар.

*

РОССИЯ ЖАМОАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
18.20 — 21.40

*

РОССИЯ ДАВЛАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
21.40 — 23.20

*

23.20 Эълонлар.
23.25 Янгиликлар.
23.30 — 00.20 «Куз навоси». Бадиий телефильм.

ЎзТВ IV
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

10.00 «Вариацияли мавзу».
10.30 «Болаликнинг беғубор салтанати». Кинокўрсатув.
11.15 «Ер қазир». Телефильм.
11.35 «Булоқлар кўз очганда».
11.55 — 12.20 Болалар учун. «Мўъжизалар куни». Фильм-концерт.

* * *

18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.

*

19.40 «Мультикарусель».
19.55 «Мамлакатлар, воқеалар, одамлар».
20.20 «Монитор «Осиё». Тележурнал.
21.05 «Ширу шакар».
21.45 «Би-Би-Си» янгиликлари.
21.55 «Чинсэн».
22.40 «Бу ажиб дунё».
23.00 — 23.10 «Си-Эн-Эн» янгиликлари.

ЯКШАНБА, 3

ЎзТВ I

7.00 **«Ахборот».**
7.20 — 9.00 **«Ассалом, Ўзбекистон!»** Тонгги дам олиш кўрсатуви.

*

9.00 **«Камалак».** Болалар учун кинодастур.
10.00 «Ёшлик» студияси. **«Ватанимга хизмат қиламан».**
11.00 «Ҳовлимиздаги стадион».
11.20 «Осиё овози». Халқаро қўшиқчилик танлови.
12.10 «Шайтонвачча». Бадиий фильм.
13.25— 14.10 Мактаб ўқувчилари учун. **«Санъат ғунчалари».**

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Мультфильм.
18.15 **«Эртаклар — яхшиликка етаклар...»**
18.55 Спорт хабарномаси.
19.05 **«Ойнаи жаҳонда...»**
19.25 Эълонлар.
19.30 **«Панорама»** (рус тилида).
19.55 Эълонлар.
20.00 «Якшанба оқшомида». Мусиқий кўрсатув.
20.55 Эълонлар.
21.00 **«Ҳафтанома».**
21.30 Эълонлар.
21.35 **«Тимсол» видеоканали.**
22.45 «Ўз тақдирини излаган одам». Бадиий фильм.
24.00 Эълонлар.
00.05 — 00.35 **«Ҳафтанома».**

ЎзТВ II
«ОМАД» таништиради:

10.00 «Юра даври боғидаги саргузашт».
10.30 «Тропиканка». Телесериал (Бразилия).
11.20 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
12.05 «Кинонигоҳ».
13.45 — 14.15 «Оламнинг яратилиши». Оммабоп кўрсатув.

***

17.00 «Жаҳон географияси». Оммабоп кўрсатув.
17.50 Эълонлар.
17.55 Видео— «О».
19.35 Эълонлар.
19.40 «Курьер». Ахборот кўрсатуви.
20.00 «...яна об-ҳаво ҳақида».
20.10 «Постфактум».
20.20 «Автосалон».
20.40 Видео янгиликлари.
21.00 «Теле-ателье-шоу».
21.10 Эълонлар.
21.15 «Даракчи».
21.25 Эълонлар.
21.30— 23.15 Видео — «О».

ЎзТВ III

17.50 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.
17.55 «Бойсунда қор эриганда». Телефильм.

*

РОССИЯ ЖАМОАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
18.25 — 22.50

*

РОССИЯ ДАВЛАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
22.50 — 23.20

*

23.20 Эълонлар.
23.25 Янгиликлар.
23.50 — 00.15 «Эсдалик учун дастхат». Алла Пугачева.

ЎзТВ IV
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

10.00 «Эй! Тонгингиз хайрли бўлсин!». Мультфильм.
10.30 «Жонли сайёра».
10.50 «Дарвоқе...»
11.20 «Хонадонингизга осойишталик».
12.20 «Эртакларнинг сеҳрли олами».
14.00 — 14.10 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).

* * *

18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.

*

19.40 «Шоҳсупа сари». Халқаро ногиронлар кунига.
20.10 «Мамлакатлар, воқеалар, одамлар».
20.35 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
21.35 «Би-Би-Си» янгиликлари.
21.45 «Ташрифлар ва таклифлар».
22.15 «Бу ажиб дунё».
22.35 — 22.45 «Си-Эн-Эн» янгиликлари.

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

АҲОЛИ ДИҚҚАТИГА!
ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ХАЛҚ БАНКИ
1995 ЙИЛ 20 НОЯБРДАН ЯНГИ ОМОНАТ ТУРИ «ВАЛЮТА» ОМОНАТИНИ ТАКЛИФ ЭТАДИ.

Валюта омонатлари ҳисоби Ўзбекистон Республикаси фуқаролари томонидан, шунингдек Ўзбекистон ҳудудида доимий равишда истиқомат қилувчи чет эл фуқаролари, ҳамда фуқаролик ҳуқуқига эга бўлмаган шахслар томонидан ҳам очилиши мумкин.

Халқ банки муассасаларида «талаб қилиб олинадиган» валюта омонатларига йилига 2 фоиз, «муддатли» валюта омонатига эса йилига 4 фоиз даромад тўланувчи омонатлар ҳисобини очиш мумкин.

«Талаб қилиб олинадиган» валюта омонатини очишингиз учун энг камида 200 АҚШ долларига, «муддатли» валюта омонати учун эса 500 АҚШ долларига тенг миқдорда чет эл валютаси қўйилса кифоя.

ТОШКЕНТ ШАҲАР ХАЛҚ БАНКИ БОШҚАРМАСИ.

ҲУРМАТЛИ ҲАМШАҲАРЛАР!

Тошкент шаҳрида 1996 йил учун ер, мол-мулк ва транспорт солиғи тўловчи жисмоний шахсларни хатлаш (ҳисобга олиш) мавсуми бошланиши муносабати билан

ЖОЙЛАРДАГИ СОЛИҚ ИДОРАЛАРИНИНГ ХОДИМЛАРИ МАҲАЛЛАЛАРДА ВА МАВЗЕЛАРДА СОЛИҚ ТЎЛОВЧИЛАРНИ РЎЙХАТГА ОЛИШНИ БОШЛАДИЛАР

Шу муносабат билан ҳар бир уй-жой, хонадон ва транспорт эгалари ўзларига тегишли бўлган уй-жойга, хонадонга ва транспорт воситасига эгалик қилиш ҳуқуқини берувчи, солиқлар бўйича имтиёз берувчи ҳужжатларни ҳамда фуқаролик паспортини солиқ идораларининг ходимларига кўрсатишлари лозим. Солиқ тўловчилар ҳақида йиғилган ахборотлар асосида ҳар бир солиқ тўловчи фуқарога «Солиқ тўловчининг идентификация рақами» — СТИР берилади ва ушбу маълумотлар компьютерга киритилади. Бу тадбирлар солиқ идоралари ишининг самарадорлигини оширишда муҳим роль ўйнайди. Ўтказиладиган мазкур тадбирда маҳалла қўмиталарининг фаоллари, ҳар бир фуқаро фаол иштирок этса, келаси йилда давлат бюджетига келиб тушадиган солиқларни тўлиқ ва ўз вақтида ундириб олинишига мустаҳкам замин яратилган бўлар эди.

ТОШКЕНТ ШАҲАР ДАВЛАТ СОЛИҚ БОШҚАРМАСИ.

“Узсанқурбанк”

Мижозларга ўзаро манфаатли шартларда қуйидаги омонатлар турини

таклиф қилади:

- *исталган вақтда олинадиган*: - йилига 35%
- **муддатли**:
  1 йилдан 3 йилгача - йилига 50%
  3 йилдан ортиқ - йилига 70%
- **қисқа муддатли 3 ойлик депозит ҳисоб варағи;** энг кам бадал 1000 сўм, муддати тугагач, 35% тўлов тўланади.
- **6 ойлик** муддатга энг кам бадал 1000 сўм, муддати тугагач, 70% тўлов тўланади.
- **12 ойлик** муддатга энг кам бадал 5000 сўм, муддати тугагач, 250% тўлов тўланади.
- **“Афзал”-** энг кам бадал 1000 сўм, ҳар ойда - 10% тўлов тўланади. Бу омонатнинг афзаллиги - фоизлардан фойдаланиш ва қўшимча бадал қўйиш мумкинлигидир.

“Узсанқурбанкнинг” исталган жамғарма кассасига омонат топшириш мумкин:
Телефонлар: *33-34-45, 36-06-54*.

«ЮНИКС-САМ» ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ТИЖОРАТ ФИРМАСИ
Италияда ишлаб чиқарилган «STINOL» ХОЛОДИЛЬНИКЛАРИНИ КЎТАРА САВДО ЙЎЛИ БИЛАН СОТАДИ.

Холодильникларнинг кафолат муддати — 3 йил.
МАНЗИЛИМИЗ: Тошкент шаҳри, Т. Шевченко кўчаси, 52-уй.
Телефон: (3712) 56-48-63.

ЖАҲОН ИҚТИСОДИ ВА ДИПЛОМАТИЯ УНИВЕРСИТЕТИ «БИЗНЕС ОЛАМИ» ТАЪЛИМ МАРКАЗИ ЙИГИТ ВА ҚИЗЛАРНИ КИЧИК ВА ЎРТА БИЗНЕС МЕНЕЖЕРИ
мутахассислиги бўйича 9 — 10 синф ўқувчилари учун — 2 ЙИЛЛИК, 11 синф ўқувчилари, мактабни тамомлаганлар (20 ёшгача) учун — 1 ЙИЛЛИК БЎЛИМЛАРИГА

ЎҚИШГА ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

ИХТИСОСЛИКЛАР: **реклама, шоу-бизнес, туризм, референт, бухгалтерия ҳисоботи, молия ва банк тизими.**

ЎҚУВ ДАСТУРИДА: **бозор иқтисоди асослари, маркетинг, амалий психология, менежмент, муомала маданияти, иш юритиш ва мулоқот қилиш борасида воситалар, махсус курслар.**

1995 ЙИЛ 1 ДЕКАБРГАЧА ПУЛЛИК (150 сўм) ТЕСТ СИНОВЛАРИГА ҲОЗИРДАН ЁЗИЛИШ БОШЛАНДИ.

Тест синовларининг мақсади, умумий дунёқарашни аниқлаш — мутахассисликка мойиллик ва ташкилотчилик қобилиятини намойиш қилиш.

Ўқиш ҳақи ойига 600 сўм ва у ҳар квартал учун нақд ёки пул ўтказиш йўли билан тўланади.

МУЛОҚОТ УЧУН ТЕЛЕФОНЛАР: 68-83-52, 67-94-15.

МАНЗИЛ: Тошкент шаҳри, Буюк Ипак йўли кўчаси, 71-уй, метронинг «Максим Горький» бекати, Жаҳон иқтисоди ва дипломатия университети, «Бизнес олами» таълим маркази, 550, 559-хоналар.

ТЕЛЕФОН АБОНЕНТЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

Алоқа иншоотларида режали равишда таъмирлаш ишлари олиб борилиши муносабати билан Депутатская, Докучаев, Зольная, Бетховен кўчаларида яшовчи 54/55-АТС абонентларида **вақтинча, 30 ноябргача**

ТЕЛЕФОН АЛОҚАСИ БЎЛМАЙДИ.

Тошкент шаҳар телефон алоқаси ва радиолаштириш ишлаб чиқариш бирлашмаси.

«ЎЗБЕК ДАВЛАТ ЦИРКИ» РЕСПУБЛИКА БИРЛАШМАСИ

Янги цирк номерларини тайёрлаш учун

СПОРТЧИЛАР ВА ХОРЕОГРАФИЯ БИЛИМ ЮРТИНИ БИТИРГАНЛАРНИ ТАНЛОВ АСОСИДА ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Танловда 16 ёшдан 25 ёшгача бўлганлар қатнашиши мумкин.

МАЪЛУМОТ УЧУН ТЕЛЕФОНЛАР: 44-29-04, 44-35-89.

«Ўзтошкитоб» Республика улгуржи-чакана савдо бирлашмаси жамоаси бирлашма бош директори А. А. Ғуломовга отаси **Аббос ҒУЛОМОВнинг** вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси Алишер Навоий номидаги Адабиёт институти жамоаси Навоий бўлимининг катта илмий ходими, филология фанлари номзоди Марғуба Мирзаахмедовага отаси **Расул МИРЗААҲМЕДОВнинг** вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент шаҳар ҳокими маҳкамаси Халқ таълими бош бошқармаси, фан ва халқ таълими ходимлари шаҳар касаба уюшмаси қўмитаси ва туман халқ таълими бўлимлари Акмал Икромов туман ҳокими О.С.Алихўжаевга падари бузруквори **Сайдулла АЛИХЎЖАЕВнинг** вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдирадилар.

Тошкент оқшоми

Муассис: Тошкент шаҳар ҳокимлиги

Газета Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитасида рўйхатга олинган. Рўйхат сони ~ 10.

Манзилимиз: 700000, Тошкент шаҳри, ГСП, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Телефонлар: хатлар ~ 33-29-70; эълон ва тижорат хабарларини жойлаштириш масалалари бўйича ~ 33-81-42

Эълонлар ва тижорат хабарлари аниқ ва тўғрилиги учун жавобгарлик уларни берган ташкилот ва шахслар зиммасидадир.

Нашрни етказиб бериш масалалари бўйича турар жойлардаги почта бўлимларига ёки "Тошкент почтаси" шаҳар почта корхонасининг фойдаланиш бўлимига ~ 33-74-05 телефонига мурожаат қилишингиз мумкин.

Ҳажми ~ 2 босма табоқ. Офсет усулда чоп этилади. Қоғоз бичими - А-2. Газета IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди. Нашр кўрсаткичи - 64690.

"Шарқ" нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: "Буюк Турон" кўчаси, 41-уй.

Душанба, чоршанба ва жума кунлари чиқади. — Буюртма Г–0495 — • Босмага бериш вақти 11.30. — 1 2 3 4 5 6.